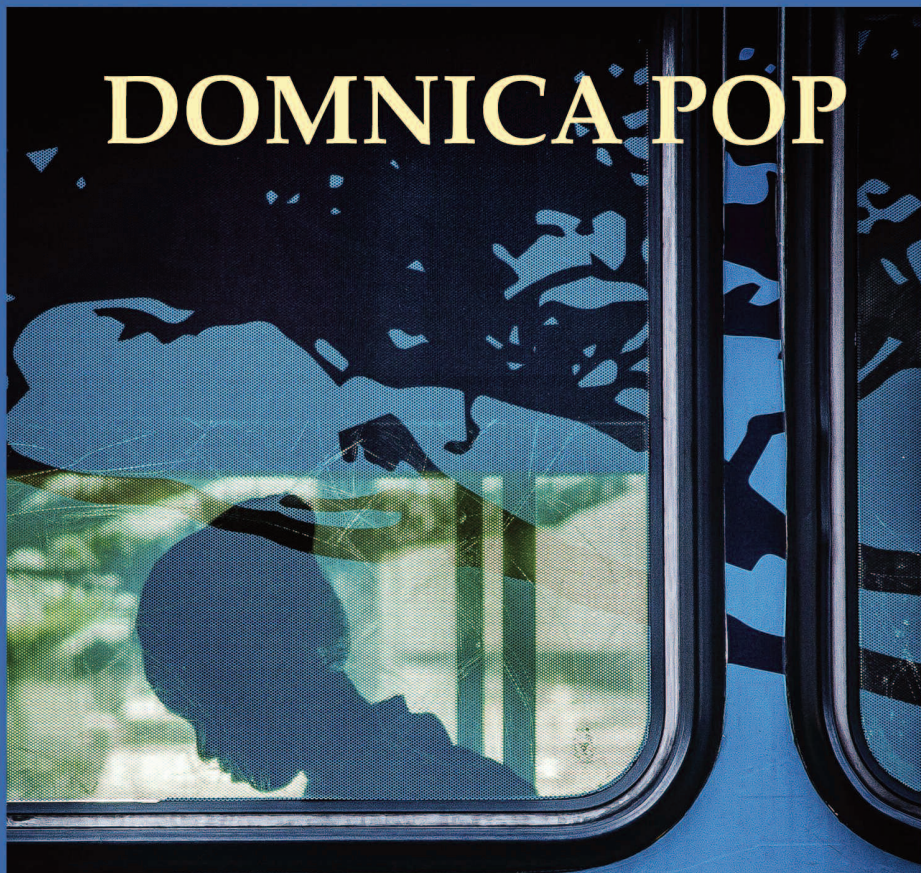

DOMNICA POP

FEMEIA
DIN TREN

Reflecții

eLiteratura

Viața rămâne totuși un mare dar, chiar dacă trebuie să străbați munți de tristeți, tot căutând al fericirii hotar. Fiecare munte prezintă o lecție de victorie, cum ar fi câte-o poiană de bucurie, odihnitoare, de unde poți să-l contempli în lumina de soare, și locul din care să pornești mai departe, mult mai fericit, pe o nouă cărare, pentru că natura-i primitoare cu tine oricum te-ai afla, în orice stare. În fiecare anotimp cald obișnuiesc să merg aproape zilnic în parc unde, pe măsură ce înaintez de condiția mea, mă depărtez – de dogmă și formă – și, intrând în frumusețea simplității clarificată pas cu pas, în rând cu mine se separă și timpul de ceas, întrebările se scutură pe toate cărările, iar eu mă bucur de clipele mici mai mari ca orele.

www.eLiteratura.com.ro
www.eLiteratura.us

DOMNICA POP

FEMEIA DIN TREN

Reflecții

Această carte se publică în cadrul Proiectului eLiteratura, în format electronic și tipărit.

Coperta: Leo Orman

Ilustrația copertei – sursa:

<https://pixabay.com/photos/train-window-people-girl-passenger-2582991/>

© 2019 eLiteratura

Toate drepturile rezervate.

Pentru mai multe informații privind această carte, adresați-vă editurii eLiteratura: info@eLiteratura.com.ro sau info@ePublishers.info.

www.eLiteratura.com.ro

www.eLiteratura.us

*Dacă Dumnezeu nu ar fi existat,
Omul l-ar fi creat*

Femeia de la peron nu era nici prea tânără și nici prea frumoasă, dar atrăgea atenția prin felul în care-și ațintise privirea tristă și curioasă pe calea ferată absorbită-n ochi de uitare ca într-o sală de așteptare. Asta am observat într-o gară, cândva, unde așteptam și eu pe cineva. În consonanță cu acea femeie – implicit cu toate femeile – am început să-i trăiesc sentimentele. Chiar mi-era teamă să nu aștepte degeaba, iar ea să izbucnească-n plâns, pentru că m-aș fi simțit stânjenită de curiozitatea care m-a pătruns și-n care eram blocată ca un marfar de grâne înțepenit într-o ninsoare neașteptată spre un ținut fără pâine. Iar asta pentru că totul părea duios de dureros în așteptarea visului ei misterios. Cum la fel am simțit, mai demult, într-o zi de vară, la fel de dureroasă, când am văzut în oraș o femeie grăbită, cu siguranță, spre casă. Îmbrăcată în haine simple și negre de supărare și întruchipând tristețea din cap până-n picioare, legăna într-un pachet o rochie albă voalată, vizibil pentru o mireasă cu moartea cununată.

De multe ori chipul acelei femei îmi revine în minte, și cred că ar fi trecut și prin infern ca să-și găsească fata pășindu-i înaintea. Ea se afla contra cronometru într-o cursă înspre trecut, iar pașii ei aruncau limbi de foc spre toți oamenii întâlniți în cale ca niște piedici în goana spre altarul împodobit cu flori de jale.

Durerea din ochii acelei femei îndoliate s-a împrăștiat ca aripile unei păsări rănite când se zbate, și a stârnit un praf invizibil, cernit, și-n gara în care mi-am amintit. Cu siguranță că și ea pășise atunci în praful din năruirea viselor, iar înaintea ruinelor a existat un imperiu pe care l-ar fi vrut nemuritor.

Omul vânează năluci vii de fericire din motivația de a-și clădi visuri de mărire, un mod de acceptare a trăirilor mărunte, deși în fiecare crește o nălucă de praf cât un munte.

Visele se alcătuiesc, reverberate, din vuietul unei dorințe condensate. Dacă dorești ceva cu toată ardoarea, tot ce se află în jurul tău se va înfrumuseța, orice cădere își va abandona decăderea, mulându-se în jurul inimii și acordându-se cu ea, pentru că numai prin stăruință se poate închea o mare dorință care să reprezinte-n oglindă tot ce mintea a râvnit să cuprindă. Marii visători ai lucrurilor mărețe au fost cei mai mari doritori de frumusețe, așteptându-le într-o stare stimulară așa cum drumețul vrea apă rece într-o zi caniculară. Nimeni nu

ne poate imagina visele așa cum ni le descoperim singuri, fără vreo formulă iscusită, ci simplu, cum ar fi dacă am avea prilejul să intrăm într-o casă veche, părăsită și să nu-i vedem doar pereții intrați în moarte, ci să auzim din miezul lor sunetele vieților trecute. Să reușim să deschidem ferestre în ziduri și să zidim ferestre de viduri. Astfel vom contura alte ferestre cerești pe care le-am putea deschide spre interior numai după ce vom fi reușit să desfacem lacătul firii pământești, și când – eliberați din lanțurile zalelor lumești – am putea desluși realități iluzorii, cum ar fi într-o pasăre compactitatea christică din forma crucii, căreia să-i putem absorbi nuanțele aripilor în culorile misticii, iar ea, pasărea, oricât de sus s-ar depărta, să ne elibereze vederea de umbra rea, care, odată pătrunsă în umezeala ochilor ei, să intre în apa sfântă din imagistica unicului Trei. Iar tot ce reprezintă visul nostru să urce o dată cu zborul, împreunându-l cu finețea aripilor ei precum limpezimea apei cu norul, și noi să nu-l tânjim prea mult, pentru că riscăm să urcăm mult prea mult, și, astfel să coborâm brusc din ideatic pe pământ, prăbușindu-ne Icarul visului pe pajiștea falsă a paradisului. La asta mă gândeam, într-o doară, în vreme ce-o priveam pe femeia din gară.

Gările se aseamănă cu bisericile. Se deschid în fața oricui ușa le-o trece, și dezvoltă drumuri multiple din

care să se poate alege. Nu chemările rămân condamnabile pentru alegerea unui drum greșit, ci decizia cuiva spre încotro a pornit. Presimțirile nu vor îndupleca niciodată ținta dacă libertatea nu va fi în accepțiune cu neputința.

În toată acea încărcătură duioasă atmosfera era, totuși, mai puțin dureroasă decât cea pe care-am simțit-o când am trecut prin holul acelei gări unde un om cu un dosar îi oprea pe trecători. Să ajutăm un copil orb!, repeta vădit afectat, arătând tuturor fotografia unui băiat.

Dar, cum toată lumea era-n grabă și nu avea timp să audă, omul vorbea în gol, iar ochii copilului, goi și ei de lumină pe foaia velină din dosarul deschis ca o gură flămândă, priveau indiferența cu forță plăpândă. Am trecut și eu, ca toată lumea, pe lângă el, pasivă, acordându-mi starea cu cea colectivă, pentru că unele comportamente ne sunt echivalente diagnosticelor ascunse, în insuficiență și autosuficiență extinse, niciodată pe deplin stabilite și vindecate, cum și eu chiar dacă în fiecare dimineață îmi fac rugăciunea de dreptate – un mod de-a iubi divinul și lumea, pe Dumnezeu-Tatăl din supremul acasă și pe câte-un om cunoscut, fără pâine pe masă –, uit deseori de învățăturile sfinte, și rareori mă comport după cum ar trebui să aplic tot ce-am stocat în minte.

Gândul rămâne versul nevăzut din cuvântul pe care îl tot ia vântul care-ar vrea să adie doar în poezia inimii până când se va liniști în cerurile luminii, în solemnitătea rostului divin, acolo unde toate vor albi după ce-și vor fi spălat substanța în dumnezeiescul vin. Până atunci între oameni nu va fi nici o diferență esențială – cum nici între pietrele diferite dintr-un râu care la fel pe toate le spală – în afară de individualismul comportamentului care îi separă.

Fiecare mod de comportare este o haină a memoriei, la fel ca și cele materiale, cu care ne îmbrăcăm, și care-și poartă semnele istoriei. Fiecare haină pe care-o purtăm are în urmă niște fapte ca niște file de poveste, și, mai mult, poartă urmele multor mâini, odată cu trecerea timpului tot mai înguste. Fiecare pereche de mâini a întregit câte-un om, care le-a purtat în viață ca să lase câte-un semn. Fiecare om care ne-a atins o haină – în procesul ei de creație, până la purtare – a avut în momentul acela și-un gând de taină care, la rândul lui, s-a născut dintr-o poveste doritoare cum sunt cele nemuritoare, povești în care, dacă am putea intra, ar reanima o mulțime de dorințe amortizate ce ne-ar năvăli pe nesimțite, pentru că cele care nu s-au finalizat mereu vor s-o ia de la capăt, în veșnicile paranteze rotunde ale prezenței din paranteza dreaptă a existenței, dar fugind zadarnic de acolada finalității care va încheia tot calculul

într-un rezultat ce va tinde la infinit întregul exercițiul de-a fi trăit. Cum pot aminti în paranteză și despre fizicianul Isaac Newton care mă fascinează. Cunoaște toată lumea apogeul lui pământesc, și nu pentru asta îl amintesc. E ceva mai presus de știința lui, ceva comun ce reverberează din mintea oricui, din dorința fiecăruia de-a ne manifesta suprem măcar o dată, și îl visez pe poetical fizician, câteodată, cum ține pământul în mână – un măr perfect, rotund, fără pată.

Pământul nu-i altceva decât imaginea primului măr, suspendat, cu rol de legătură între cei doi poli de păcat și anti-păcat, ai binelui și răului, tasați de căușul palmelor lui Dumnezeu pentru susținerea lucrării din creație sub soarele care-i tot mai consumat de-atâta iluminare, până într-o zi când arborele care le ține pe toate, va cădea din rădăcina putredă de impregnatele păcate. Îndeajuns va fi doar o erupție din rănile sângeroase ale pământului făcute de oameni de-a lungul timpului, și tot visul rotund va cădea în primul pumn de țărână făcut de dumnezeiasca mână.

În timp ce mă gândeam la asta trenul femeii de la peron a venit și i-a adus omul așteptat, iar întâlnirea lor pe toți ne-a limpezit în aerul din spațiul lor îmbrățișat. Îmbrățișare prea strânsă și încremenitoare, de nu se mai sfârșea, captându-ne în bucuria lor mare, care ne radia. Această imagine mi-a adus aminte de cleștele bunicului

de pe vremea când trăia și care-acum sclipește doar în mintea mea, iar eu eram pe-atunci la o vârstă atât de dulce încât mă luam la întrecere cu umbra, să văd până unde duce. O, da, am fost mai vie cândva, și-alergam fără să urmăresc să câștig ceva. Atunci mă fascinau fluturii, eram și eu un fluture ușor, aliată frumuseții lor înaripate din nevoia aripilor de libertate, și mai eram în acel timp și-un liniștit refren, nu așteptam niciun tren, nicio scrisoare, ci doar ciocolată și, vara mai ales, fluturi în soare, pe care-i priveam până la mirare. Asta se întâmpla pe strada copilăriei stăpânită de pașii mei toată ziua dintr-o parte în alta, ca un adaos necesar simetriei cu închipuirea și fapta, iar strada, în compensație, mi-a reținut pe urme istoria copilei visătoare care-i călca în picioare șanțurile cu fascinație. Amândouă ne-am însușit reciproc, o port cu mine și-acum în orice loc, așa cum era și-atunci, în orice stare, și când mi-a fost leagănul unei bărcuțe plutitoare și când mi-a fost stavilă-n fața plutei rătăcitoare. Pentru că strada mea a fost tot timpul bună, chiar și când eram eu rea, fiindu-mi la orișice nevoie soare, când de fapt meritam să fie lună.

În fața mea un bărbat între două vârste citește o carte. Nu-i văd titlul, doar chipul pe care i-l luminează. El pactizează cu hârtia în sunetele trenului, imitând mersul cuvântului înspre posibilitatea învierii. Poate

prin impactul cu cartea își amplifică claritatea interioară, și uită chiar acum de vreun eșec. Problema trecerii unui eșec în uitare va avea o parte nerezolvată pentru totdeauna, ca un fel de paranteză trecută cu vederea și omisă din calcul. Ea rămâne blocată între pereții memoriei și zidește în complicitate cu inima o parte din creier, într-o moștenire care nu va fi recunoscută niciodată în întregime. Declicul amintirii eșecurilor mele mă aruncă într-o tăcere atât de lipicioasă, încât trebuie să-mi aleg repede un gând nou care să mă scoată din gelatina regretelor care mi-ajunge la ochi.

Mă gândesc cum că și o stradă-i ca o gară, cu plecări și veniri, cu împotmoliri sau viscoliri și la fiecare capăt cu speranța câte unei iviri. Poate ar vrea și ea să se miște din loc când se zbate ca un tren la câte-o alarmă sau vreun strigăt de blestem, pentru că și ea ține între cele două părți laterale, constituente, vagoane de evenimente.

Dacă ne-am asuma ca pe-o dulce ambiguitate tot ce-a fost rău înainte n-am mai tulbura trecutul în cenușa rece din inima fierbinte. Trecutul n-a fost întâmplător cum nici rândurile mele – dintr-o astfel de dimineață, de scris –, nu au fost străine de coincidența ivirii unui nor din care o ploaie care s-a pornit. Apa care curgea a țesut un desen în curtea mea, în care mi-am recunoscut electrocardiograma inimii la vreme rea, și-apoi a înecat

în micuțele bălți vechile hărți care, de îndată ce ploaia s-a oprit, s-au scurs înspre micul parc, intrând în pământ ca un bun-rămas de moment din partea trecutului, dar numai până la următoarea cădere de apă din ciclicitatea naturală a cerului asemănătoare cu stările omului care va redeschide aceleași paranteze din ciclul trecutului. Amintirile trec și revin ca o apă de ploaie, ori de câte ori fierul din sângele nostru se înmoaie.

Ploaia trebuie contemplată ca pe-o statuie unduitoare între noi și ascunsul soare. În ea se poate vedea încărcătura trecutului asimilată de norii purtători de toate nevoile pământului, prin limbajul indescifrabil al circuitului în proiecția stării omului între cele două talere – spirit și materie –, și între care toate întrebările existențiale au primit dintotdeauna răspunsul pietrei, mut și absent, în disonanță cu sunetul existent al lumii care dă tonul oricărei posibilități în prezent.

În fermoarul drumului meu poate se vor mai încheia zile asemănătoare cu unele din trecut, dar niciodată nu se va mai repeta vreo zi de vineri nerăbdătoare care să sară în zig-zag peste ziua de sâmbătă din calendar pentru câte-o duminică din vată de zahăr. Zig-zagul ploii se aseamănă cu mișcările inimii, curățându-ne calea și înprospătând drumul. Amândouă se vor opri într-o zi, dar nu în același timp, cum și timpul este independent și diferit de anotimp sau cum suntem

și noi, unii față de ceilalți, diferiți până la identificare, dar între drumurile noastre sinuoase timpul curge în dreaptă egalitate sub aceeași lumină de soare. În vreme ce scriu despre asta îmi privesc mâna, cinci degete de creație divină, cu simțul tactil pentru condiția umană, pe-o hârtie albă lipsită de viu, ca fața zilelor despre care scriu. Nici asta nu-i întâmplător cum nu-i întâmplare și faptul că printre pantofii mei cu număr mare întotdeauna se va găsi, în mod potrivit, o pereche cu numărul mai mic. Astfel dau timpul înapoi să înșel viața numărând în regres, pentru că sunt în litigiu cu viitorul dator, mereu în proces.

Tot ce-mi amintesc acum, aproape neașteptat, este atât de îndepărtat că aproape nu-mi vine să cred că a fost adevărat. Pentru că, mai târziu, marile duminici s-au întâmplat doar în haikuurile mele mici, la fel cum și iubirile fantastice s-au petrecut doar în visele mele romantice. Transposibilul din imaginația mea a rămas singurul instrument în procesul de-a înfrumuseța lumea, în sfera proprietății imaginate unde am libertatea să ridic o cetate, ca o fortăreață de atașament cu predispoziția imaginarului spre lumea fantastică creată ca antidot realului.

În fața bărbatului care citește o femeie își ține copilul în brațe schițând un uroboros indisolubil, ca și când nu-l va pierde niciodată. Cu toții avem tentația să

credem asta și continuăm să acționăm ca și cum am fi nemuritori, trăind magia clipei bine marcată în spațiu, dar nu și în timp. Își mângâie odorul cu palmele de soare care-o orbesc cu sideful clipei și nu lasă la vedere miezul nopții din vârful degetului mic cum stă și-așteaptă să-i vină într-o zi, dintr-o parte sau alta, luminația și când unul din ei va cădea primul în gândul celuilalt, cu greutatea unei pietre sau a unei zile definitive de ieri pe-o linie moartă dintr-o stație dezafectată, care mai păstrează în structurile ei scrâșnetul ultimei frâne. Îi privesc un timp și-apoi îmi las gândurile să mă ducă departe.

Harta amintirilor este atât de inutilă încât nici n-ar trebui s-o răsfoim spre-a ne aminti câte ceva și bloca în vreo filă, deoarece întoarcerile întotdeauna vor reînvia întrebările și dorul, și nu vor primi răspunsuri mai clare decât umbra unei păsări ce-și ia zborul. În urma noastră a rămas doar o pală de iluzie asemănătoare cu credința păianjenului că va păși vreodată pe picioare, și care, exfoliindu-și încercările în inele tremurătoare, imită zadarnic rotația pământului în golul dintre el și soare.

Îmi caut apa viselor care-a fost odată mare, și găsesc în locul ei doar praful de sare. De fapt, viața noastră este o mare de apă pe care-o reciclăm permanent în trupurile noastre, și care va ajunge, la rândul ei, un praf de sare asemănător cu cel din astre. Câteodată cad

pietre în ea, o tulbură, și mai dureros e faptul că multe nu-s aruncate prea de departe, iscând o tulburare foarte adâncă, iar asta pornește o maree cenușie care inundă sufletul în tornadă ca umbra unei păsări de pradă. Să scrii împotriva aruncătorilor de pietre ar fi ca și cum te-ai arăta unei asemenea păsări, sub formă de ou, și-i sortit dinainte să fii lovit din nou. Însă în toate loviturile există și puțină mângâiere așa cum în toată greutatea unei umbre există și puțin soare. Trebuie să conștientizăm importanța mesajului în orice semn, cald sau rece, spre a ne menține în uniune cu unda marelui adevăr aflat în orice, chiar și în literele fiecărui cuvânt scris, din care dacă am omite numai una, cuvântul și-ar pierde semnificația, devenind fără sens pentru totdeauna.

Pentru acele mesaje de învățătură suntem datori să iubim totul, și cuvintele și umbrele și pietrele oriunde ne-am afla locul, și să limpezim sensul în permanență, fără să facem presiuni spre-a le afla rostul, precum izvorul care se dăruiește unei ape curgătoare în decadență și care, cu toate că se va umple de aluviuni pe măsură ce se depărtează de începutul din vărsare, va continua să strălucească sub lumina de soare.

Regăsesc fluturii de altădată – de care scrisesem – și în biblioteca la care sunt abonată. De câte ori intru în sala cărților mă simt înconjurată de mii de fluturi vii ordonați în insectarul rafturilor, dornici pentru zbor

între degetele palmelor. Cu ajutorul cărților am început să cunosc lumea, pe urmele rămase ale gânditorilor și-al liniilor pline de litere cu ferment fluturător, de întărit rădăcinile neuitărilor.

Ce carte dorești? mă întreabă bibliotecara întotdeauna când intru în sala de împrumut. Nu știu, îi răspund de cele mai multe ori, pentru că nu-mi fac intenții când simt nevoia să trec dincolo de nori, și mă las instinctual atrasă de valori. Pe urmă, după ce intru în labirintul rafturilor, chestiunea alegerii unei cărți intră în decor. Coloanele poveștilor de viață mă înfășoară prin căi tainice cu o invizibilă ață, și întotdeauna mă scoate din captivitate câte-o carte care mă câștigă în totalitate. În mâinile mele ea știe că, o vreme, va mai fi vie, și împreună – în paginile ei de hârtie – vom visa alte forme-n armonie.

Are și ea, cum am și eu, un dor nedescoperit, un început și un sfârșit, ca și fluturii de care-am amintit și care-mi plac și-acum, nu însă ca la vârsta nevinovată când mă fascina chiar și praful de pe drum, pentru că au intrat oamenii în viața mea, acoperindu-mi ochii cu umbra. Cândva și ei au fost vânători de fluturi sau fulgi de nea, dar odată cu creșterea umbrei lor tot zborul s-a ascuns de spaima frigului într-un ungher al sufletului, cum și umbra mea care mi-a înghițit înălțimea. Pentru că din prea multă judecată și convenție omul își perturbă

sensul, răstignindu-i cuvântul până la intenție și modificându-i semnul. Un fel de eclipsare a urmelor mici de soare, așa cum a fost și prima mea tunsoare, la paisprezece ani, când coafeza mi-a retezat codițele din două mișcări tăietoare, iar o dată cu ele și zborul copilăriei, căzut în două aripi de păr, la picioare.

Ieșită din cărarea copilăriei am intrat pe-al vieții drum, în marea de risipă a fabricii de fum. Astfel mi-am pierdut nordul norocos în ținutul nou pe care nici acum nu-l cunosc, unde orele nu mai sunt lungi, oamenii nu mai sunt mari, bucuriile nu mai încap în colorate mingi iar șoaptele blânde ale poveștilor au intrat în ecourile de bronz ale peșterilor.

Cum și oftatul fluturilor abandonați din ignoranță în amărăciunea florilor dintr-o vacanță, ale cărei zile încap vii în aceste file sub forma unor petale cenușii – amintiri în desprindere ca niște epave în aprindere – plutitoare, rând pe rând, în tangaj spre cel mai dulce pământ, strada copilăriei cu rădăcinile memoriei în vânt. Strada mea cred că mi-ar mai recunoaște glasul, dar de câte ori trec pe ea nu-i mai recunosc eu praful, și-acum nici un om nu mă mai oprește să-mi spună ceva de bine sau cum că i-a fost dor de mine. Pentru că oamenii s-au schimbat, strada-i locuită de alții, străini, pentru care sunt și eu o străină, iar pentru acei cândva cunoscuți, care-acum sunt plecați din viețuire, nu știu nici măcar

dacă sunt o amintire, dar cred că dacă, printr-o minune, i-aș reîntâlni și-aș alerga în văzul lor – așa om mare – să prind un fluture în zbor, ei ar râde în hohote de bucurie și-ar zbate satul în fluturări de mărturie, pentru că în sens contrar cu statura mea înaltă aș fi în ochii lor tot copilul de altădată.

Lângă femeia cu copilul în brațe stă un om mai în vârstă, care din când în când ațipește, scrâșnind din dinți. Poate fi o expresie a sinuciderii asociată cu vreun vis, pentru că orice vis oferă un spațiu intim vreunei tendințe trecute dincolo de forma ei explicită. După fiecare ieșire din ațipeală se îndreaptă de spinare, și nu spune nimic. El privește în gol spre o altă viață – invizibilă pentru mine – preocupat în tăcerea lui liniștită care-mi deschide mie hățișuri de gânduri neliniștitoare. Orice tăcere poate ascunde o mare operă care nu poate fi descoperită decât prin garanția unui cuvânt ziditor. Nu știu dacă să-l întreb ceva sau să tac mai departe, că poate vorbele lui m-ar încurca în pustiul care i se citește pe chip și-aș rămâne mai goală de cuvinte. Aleg să tac mai departe, și-mi gândesc tot așa, mai departe, tăcerea.

Toate s-au schimbat pe strada mea, dar și în mentalitatea lumii modernizate, iar dacă unul dintre oameni ar începe s-alerge în public după un fluture brusc ivit, s-ar spune despre el că a înnebunit și, cu siguranță, ar fi oprit. Cu toate aceste schimbări de câte ori

văd fluturi sau mănânc ciocolată, timpul zboară înapoi dintr-odată, când prin statura mea mică mă situam mai aproape de vreo furnică sau de câte-o floare căreia-i intram ușor în culoare, și simt – precum copilul ce-am fost – o bucurie asemănătoare, pentru că numai atunci puteam să ridic un castel cu mâinile goale din toate deșertăciunile care-mi ieșeau în cale. Acum nu-mi mai fac castele de vise fiindcă-i dureros să le văd ucise și, oricum, îmi ajunge crucea nevăzută din spinare, din zi în zi tot mai mare, cu care deloc nu-i ușor să duc în mine alte câteva rânduri de cruci care dor.

Copilăria-i un inorog care dispare într-o zi din fiecare, o zi oarecare, când ochii își deschid pentru prima oară mugurii deosebirii, iar el se sperie de noua pajiște a firii, de culoarea necunoscută a împământenirii, după care-ajunge imposibil de găsit și de prins, deoarece cutreieră în locuri unde cerul albastru este verde aprins, iar pe orizontul care ne desparte, rafale de vânt nu conțin să izbucnească-n flăcări ce miros a moarte.

Deși mi-e dor de copilărie, de vremea când mă fragmentam în zbor pe căile entuziaste ale fluturilor, ceva-mi umbrește din bucurie, pentru că întotdeauna va exista un element în contradictoriu cu povestea, așa cum și-acum când îmi amintesc de gustul ciocolatei, cu nostalgie, dar simt o stânjeneață subtilă pe care-o port în mine dintr-un anumit moment, când am fost lipsită de

milă. Nu pot să uit cum s-a întâmplat, pentru că ce te marchează nu poate fi uitat. Într-o zi, în centrul orașului, mâncam dintr-o ciocolată mergând pe jos, iar un copil al străzii s-a îndreptat spre mine cerându-mi-o într-un mod nepolitic. Nu i-am dat pentru că nu m-a rugat, însă după aceea am regretat. În primul rând pentru faptul că l-am respins și etichetat și, mai mult, pentru că – deși am avut pornirea creștină – în pofida instinctului am ignorat. A fost o altă nesocotință, trecută în bagajul meu de defecte, pe care-o țin însemnată în agenda de regrete. Agenda mea-i o arhivă de tot felul de momente dintre care multe care-ar fi putut fi mari documente au rămas neînsemnate din cauza grandorii, însă tot ea, agenda, îmi oferă și posibilitatea reabilitării. În filele ei, ca într-un pământ nou de reformă încolțit de iarba rea a erorii, intru zilnic să plivesc câte-o normă înspre ridicarea valorii și, totodată, să le fac loc plantelor de leac și noroc, dar tot acolo, de multe ori, ploaia de noi păcate le dizolvă pe toate.

Doamne Isuse Christoase, fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine păcătoasa! Doamne Isuse Christoase, fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine păcătoasa! Doamne Isuse Christoase, fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine păcătoasa!

Merg pe rândurile lumii repetând deseori această rugăciune a inimii. Viața rămâne totuși un mare dar

chiar dacă trebuie să străbați munți de tristeți, tot căutând al fericirii hotar. Fiecare munte prezintă o lecție de victorie, cum ar fi câte-o poiană de bucurie, odihnitoare, de unde poți să-l contempli în lumina de soare, și locul din care să pornești mai departe, mult mai fericit, pe o nouă cărare pentru că natura-i primitoare cu tine oricum te-ai afla, în orice stare. În fiecare anotimp cald obișnuiesc să merg aproape zilnic în parc unde pe măsură ce înaintez de condiția mea mă depărtez – de dogmă și formă –, și intrând în frumusețea simplității clarificată pas cu pas, în rând cu mine se separă și timpul de ceas, întrebările se scutură pe toate cărările, iar eu mă bucur de clipele mici mai mari ca orele.

Astfel, pulsația soarelui colorează-n tezaur lumina ce cade în umbre de aur, sufletul se unește cu albastrul maiestuos în punctul care atinge verdele de jos, cu fiecare pas mă îndrept spre fereastra de tihnă a cerului unde aștept, de fiecare dată, să văd ochii vii ai Domnului. Treptat, pleoapele se-ngreunează de lipsa zgomotului amorțit de melancolie, inima se împacă cu valul de speranță argintie întărind clipa ca un metal, iar toată liniștea crește iluminând vegetal.

Las gândurile să se împrăștie în toate ierburile de sub cerul mângâietor ca o perdea albastră, care nu ar lăsa vreun semn de dovadă, nu s-ar da la o parte ce-i dincolo să se vadă, pentru că așa e Dumnezeu, modest și discret

și nu vrea să-l cunoaștem la modul concret. Nu lasă să-i vedem sala înaltă din josimea pe care-o avem acum, locul de unde ne urmărește lecțiile spre scrum și cum își notează impresiile de drum. Cel mai bun mod de-a ne trăi zilele fără să ne regretăm destinele ar fi să le tratăm ca pe niște teste divine lăsate nouă, celor de jos, cursanți în ale noastre vieți, evaluate de un Dumnezeu copilăros, într-un caiet albastru, cu flori de mac sau cu scaieți.

Dar, chiar și-așa, nu cred că ar exista vreun om fără regrete, așa cum nu poate exista un muzeu de pictură fără portrete. Cu siguranță, periodic, ne revin în prezent imagini regretabile din trecut, și ne fracturează starea într-un punct anacolut, pentru că de-a lungul timpului ele pătrund tot mai adânc în miezul sufletului, valuri-valuri, ajung în apa sângelui, și-apoi reverberează inoportun în gânduri. Ajunge să trăim ceva asemănător cu vreun moment regretabil, iar el se va resimți ca un eveniment prezent, viabil. Cred că-i în natura sa, să fie omul și așa. A trăi fără să regreti nimic, înseamnă să nu-i dai vieții importanță și, trăind simțirii potrivnic, să rămâi un om fără substanță. Sau, a trăi numai pentru partea plină a lucrurilor fără să bagi de seamă că există și-un gol valoric al valorilor, iar asta ar reprezenta negarea Binelui și-al Răului în proporțiile lor egale din oscilația universului, sau respingerea artei duale divine care ne-a făcut co-creatori la înalta viziune.

Câți copaci au căzut de la începutul creației doar pentru că s-au înălțat ca să cadă? Câți oameni au murit de la începutul lumii, doar pentru că s-au născut ca să moară? Cât soare mai trebuie să încălzească doar pentru că pământul s-a umplut de oameni care au nevoie de el, să viețuiască?

Făgăduiala supremă ni se arată în ceață, pașii noștri merg spre ea pe-un fir de ață, posibilele zvonuri despre nemurire vin și cad în imposibilități de gândire, doar speranța se multiplică în toate ce duc spre-același vis cu porțile ferecate în care orice încercare de forțare se destramă în puncte de suspensie mișcătoare.

Există îndoieli pe care mi le fac câteodată, aruncând în îndoială câte-o zi ce se-arată minunată, însă și dacă le-aș evita, drumul meu tot nu s-ar goli de întrebările deșarte și tot n-aș primi pe deplin psalmii certitudinii fiecărei clipe în parte, spre a conștientiza că dincolo de orice îndoială se conturează întotdeauna o certitudine, și poate totul are răspuns în câte-o neobservată viziune, cum ar fi câmpia cerului, nevăzută, de unde izvorăște lumina lumii știută. Poate ea vine din toate poeziile pământului care-ajung pe acel tărâm ascuns ochilor, încolțind seva luminii din visurile zburate ale poezilor, dorințe ascunse pe care le-au purtat în golul lor rostuit de toate golurile neobservate ale muritorilor.

Simt acest gol și-n curtea mea unde am, între doi nuci mari, un balansoar de pe care în serile de vară privesc stelele cum răsar. Cu trupul meu umplu golul lui neomenesc ce umple un alt gol din curtea care, la rândul ei, umple un gol din orașul unde locuiesc, și pot continua tot așa până dincolo de stelele care-apar în alte goluri pe care nu știu să le numesc.

Când văd cât de ușor am ajuns la stele dintr-o gară, la fluturi și ciocolată de la o femeie cunoscută într-o doară, îmi dau seama ce vehicul magic e scrisul încă o dată.

Dacă doar atingi hârtia prin cuvântul scris ea prinde viață, trece toate barierele de circumstanță, cuvintele pot să plămuiască, fără să disloce și cea mai depărtată pădure chiar dacă puterea cuvântului o face-n pagină să se cutremure. Ideogramele ei pot pluti în aerul dintre rânduri ca niște semne mute, de resemnare, cum ar fi penele pierdute ale unei păsări care, purtate de aer o vreme spre undeva, nu-și vor țipa zborul pierdut, deși poate-ar putea face minunea. Hârțiile prin cuvântul scris metamorfozează magiile extrase din vis, acele vise incendiatoare care nu se pot vedea așa cum nici omul nu-și vede febra.

Și nu doar scrisul este magic, ci și copilăria lăsată-n voie, biologic. Când eram mică ajungeam mult mai ușor la stele, prin ochii curați și puri până la miez, dar și prin

raiu grădinii vecinii mele unde-mi plăcea să evaderez și după ce decojeam o prună mare și coaptă o lungeam încet ca pe-o înghețată deoarece deși aveam o cofetărie în centrul satului, ajungeam acolo mai rar decât în livada cu pomii albiți cu var unde mă simțeam ca-n al nouălea cer despre care auzisem că-i un mister, și pe care mi-l imaginam ca pe-o placă albastră – moale și plutitoare – între soarele pe care-l vedeam și un alt, imaginat, soare.

Calitatea de martor al minunilor de-atunci sunt frânturile amintirilor de-acum pe care memoria mi le-aruncă în cutia milei a sufletului, așa cum las și eu câteodată o monedă în cutia cerșetorului, ca într-o zi de iarnă când urcam treptele unei biserici și, deodată, l-am văzut pe tata – cum era pe vremea când eram copil, când trăia, dar nu prea vedea – într-un om cu ochii stinși care cerșea cu o privire de nor, sub ninsoarea brusc pornită care-l acoperea ușor, iar în toată acea tulburare de fiori m-au năvălit întrebări cât o mie de ninsori. Câtă resemnare poate încăpea în fulgii de zăpadă, cât să valorific momentul dăruirii, să pot pași împăcată sub arcadă? – îmi repetam în ambuscadă, și deodată s-a pornit o liturghie senină de nămeți, auzindu-l pe-acel nevăzător cum spunea: Numai dacă vreți, numai dacă vreți! Și-am vrut, și am putut, și l-am bucurat pentru moment pe tata de altădată, după care am intrat în biserică mult mai împăcată. Totul e să dorim mai puțin din prea multele

lucruri ale omenirii, și să nu respingem frăția nici cu regii și nici cu cerșetorii. Trebuie să vreau! Trebuie să pot! repet deseori întruna, când vine din senin furtuna.

Plouă pe geamul trenului. Copilul din brațele femeii începe să plângă, ea încearcă să-l liniștească însă el se închide tot mai mult în plâns și-i mușcă miezul – cu toți dinții, ca pe un măr. În acest plâns neînțeles îmbătrânim toți cei aflați de față, pentru că nu-i cunoaștem motivul, și ne privim neputința în semn de omagiu. Fiind prea mic, nu știe să spună, iar suferința lui probabil că-i incertă. Suferința nu se vede. Ea este gravată pe suflet, ca urmele exploziei unei stele în galaxia care a născut-o. Poate că suferința descrește vorbind despre ea. Copilul nu știe asta, dar viața îl va învăța. Nu există decât un singur fel de-a scăpa de suferință. Vorbind despre ea. Acum și aici pot face un singur lucru, să tac și să-mi gândesc tăcerea mai departe.

O, Domn al nemuririi, mai coboară din neființă în ființă și mai pogoară-te în chip de porumbel să mai faci cu noi câte-un pact de îngăduință! Degetul tău arătător e straniu de rece câteodată, și o minune-i faptul că încă nu am murit înghețată, iar de câte ori simt câte-o rază de căldură dumnezeiască asta nu-i altceva decât proiecția unei clipe de sorginte omenească, alungită din cea de dinaintea ei prin harul smereniei din refuzul de-a nu fi

cenușă de-amintire și dorința de-a mai fi o dată, măcar o mică clipire devotată.

Aceste sensibile gânduri îmi ajung să duc dorul verilor de-atunci când fluturii-mi plăsmuiau în minte fantastice lunci. Nu știu ce substanță colorează copilăria, dar sper că are nuanța nevăzută a celui de-al nouălea cer, imposibil de pătruns, pentru că ea vine din izvorul efemerității ascuns, care în natura umană rămâne un banal cuvânt, ignorat și abandonat în iluzii de vânt, pentru că omul la maturitate uită de toate frumusețile simple căutându-le pe cele complicate fiind, totodată, singurul trăitor de pe pământ capabil să ridice turnuri de gând, de pe care-apoi să se prăbușească subit în golul pe care el însuși l-a cucerit.

Oare fluturii de-o zi, cu zborul copilăriei contopit în aripile morții încă de la primul răsărit, știu că ziua nașterii lor este și cea fatală, și de-aceea își consumă clipele sorții în cea fascinantă combustie existențială, prin solfegiul lor mătășos, cu aripile amestecătoare de culori în prisos?

Cred că dacă ar cunoaște moartea mai sus ar zbura, într-un fel de interfață între ea și povestea lor de viață, pentru că cea mai spectaculoasă proză a morții este puterea cuiva de-a nu-i fi prefață, cum și destinul fluturilor care-și scriu nuvela clipei cu bătaia aripilor

într-un cuprins desăvârșit, ca o anticipare a refuzului de-a exista un sfârșit.

De câte ori văd fluturi, zborul lor se mulează pe mine în aripi mici, porii pielii pocnesc în muguri de licurici, și mă surprind fredonând un cântecel pe care l-am cântat la o serbare, în curtea grădiniței, pe-o scenă de lemn aurită de soare. Fluturașul zboară! atât mai țin minte, restul cuvintelor au fost înghițite de pământ, după ce-au fluturat puțin în vânt. Nu știam pe-atunci de vântul toamnelor și nici de cele ale schimbărilor, când fluturii încetează să danseze, iar omul începe să cedeze.

Trăim într-o dezicere continuă de culoarea nisipului care ne colorează umbra viului. De n-ar fi așa ni s-ar vedea rănilor interioare și ne-ar fi mult mai greu or, umbra ne estompează pe toți în culoarea ei, aceeași mereu. Câteodată așa sunt și poșetele mele care, deși diferă în formă și culoare, pe umăr le simt la fel de greu, oricât ar fi de ușoare. Nu prea ne recunoaștem în umbra noastră, fiindcă noi o privim cu ochii goi, plini de viul din noi, dar numai până-n ziua în care ea ne va câștiga prin capitulare, când vom ceda orbirii din vine, și vom privi de mai sus, din pupilele tăcerii depline.

Așa e omul, cedează într-un final, iar Dumnezeu le cunoaște dinainte pe toate, cu mult înainte de a-l avea pe om în fața sa, cu aripile luminate. Știe când cineva a lăsat laptele pe foc în momentul plecării, și are grijă să

apară altcineva la timp ca să-l stingă, sau poate nu face asta tocmai ca să ardă ceva, și să nu fie un incendiu mai mare altundeva. Cred că există o motivație supremă a binelui chiar și în datele săvârșirii răului, iar Dumnezeu, cel care vede totul, premeditează din timp, neînțeleș de noi, antidotul. Bineînțeleș că m-a citit și pe mine în multe capitole, cum și-ntr-o zi când am trecut pragul unui cabinet medical, cu inima-n extrasistole.

Aceea a fost o zi grea de primăvară când, de fapt, fizic nimic nu m-a durut, dar am simțit pe pielea mea cum se poate îmbătrâni în secundele unui minut. Asta pentru că cineva îmi ceruse niște semințe de flori care înfloresc până toamna târziu, dar eu auzisem că acea persoană are șanse mici să apuce asta, viu. Doctorița mi-a ascultat cordul, a numărat pulsul, și-a spus că totu-i o simplă impresie, dar ea nu știa că boala mea-i veche, ascunsă în ureche, și chiar în timp ce mă consulta, eu îi descifram respirația – o risipitoare curgere care se împrăștia-n trei pe scărița de pulbere, între ciocanul clipei și nicovala risipei.

La fel și viața se risipește căutând să dezlege enigme după ce-și provoacă purtătorul să le caute în larga lume unde realitățile se schimbă încontinuu și mâna dreaptă se află în conflict cu cea stângă, mereu ambiguu, iar mintea simulează similitudinea și acceptarea lor într-o minciună complice cu natura păcatelor. În

acest mod, la un moment dat se ajunge atât de departe de cuvântul Eu, încât trebuie să fii propriul tău arheolog în căutarea fostului zeu, dar trezirea asta vine întotdeauna prea târziu, când totul e mai mult mort decât viu, cum și apa pusă într-o vază în miezul iernii întru așteptarea florilor de mac ale primăverii. Martir este omul în arderea viitorului precum culoarea roșie în așteptarea înfloririi macului.

Sunt zile când mă gândesc la sfârșit, ca orice om de rând, la mulți oameni dragi care nu mai sunt, de pildă la poetul frunzelor ca la un om neînțeleș și însingurat, ca la un purtător de frig înnegurat. Toată ziua circula prin oraș fără intenții, asta credeau toți cei care nu-l cunoșteau, dar eu știu că-și căuta un ceva, nedefinit, pentru a-și da un sens vieții. Și cred că l-a găsit într-un sfârșit, pentru că după ce și-a stins arderea mocnită din propria-i ceață într-un sanatoriu de psihiatrie unde-a fost oprit din călătorie în ultimii ani de viață, lipsa lui din centrul orașului a lăsat un gol dureros pentru teii pe care-i privea maiestuos, absența lui fiind atât de unică și de grea, încât nimeni nu l-ar mai putea imita.

De-atunci bulevardul păstrează intactă patina-i în căutarea deșartă, prelungită din presentimentul sfârșitului la toate colțurile de stradă. După ce-am aflat că în ultima vreme nu-și mai recunoștea nici umbra, m-am întrebat dacă într-adevăr l-am cunoscut pe omul discret

sau doar pe poet, și răspunsul n-a fost decât un regret, pentru că de fiecare dată când îl vedeam, mai mult proiecția-i palidă o vedeam, precum a unei fantome pe-un geam, nu-i deslușeam prea bine cuvintele de profunzime, ci, mai mult, însingurarea și înstrăinarea de sine.

Avea un fel de liniște de om umil, fixat în propria-i piele ca într-un azil, pentru că a fost un purtător de liniște permanent liniară pe bulevardul agitat ca o moară. Așa îl percepeam – de câte ori ne întâlneam – în liniște și lamentație, și-o permanentă stare de meditație asemănătoare cu o ipostază în care privind o piatră sub soarele de-amiază îi descoperi cifrul, intri în miezul ei ce visează, și găsești un mod de a-ți garanta echilibrul. Poetul era un filtru de lumină, schimbam între noi câteva cuvinte de rutină și deodată, într-un mod miraculos, intram în dialog duios despre luna plină. Tot bulevardul se ridica și dispărea ca prin mister, iar eu mă mutam împreună cu el pe-o bucată de cer, datorită rezonanței fericite cu clipele lui liniștite. Pentru că liniștea e gata să primească orice conținut necunoscut în formulele ei ciudate, te poate detașa de pământ și duce departe, pe alte coordonate. Pentru că ce înseamnă să fii liniștit decât să treci cu ochii minții orizonturi de soare spre alt conținut, dincolo de nori, spre alte forme stelare, cu pașii nesimțitor de ușori, chiar dacă ai bocanci în picioare? Și

când ai liniște în tine tot ce-i jur se liniștește de la sine, cum ar fi o ușă închisă încet care să oprească un cuvânt violent, un ceas de amiază prezent într-un cântec de pasăre, lent, o barză ce-și lasă zborul noii primăveri într-un cuib învechit și-așteptător de averi sau ziua în care ai dureri să reușești să consideri că este ieri.

Cum și porumbeii care-și tremură frigul, fără sunet, când afară-i răcoare, apropiindu-se de modelul sfinților din icoane, aureolați fără soare. Fiecare porumbel își crește tăcerea din propriul penaj, nu-și abandonează condiția de-a roti ceru-n sevraj, și nu se autodistruge ca omul prea dependent de obsesia că nu este independent, pentru că ei își trăiesc fără cuvinte, ca pe-o normalitate, libertatea, în dialogul natural-tacit cu aerul care le oferă spațietatea. Zborurile lor nu au decât scopul de-a găsi ceva de mâncare pe care apoi să-l transforme în cercul vicios al zborurilor rotitoare. Și picioarele noastre, grele de multe ori din cauza drumurilor, poartă zborul în încheieturile lor, și dacă ne ridicăm pe vârfurile degetelor deja neputințele ne dor, străpunși fiind de cioburile necredinței înfipte adânc în noi, din apa biruinței înghețată de jalnicele nevoi, cea pe care-a pășit cel mai lipsit, dar și preocupat, de omenia oamenilor între oameni, cel care-a avut cel mai tragic destin pe pământ, însă și cel mai mare sfânt predestinat să moară pentru semeni din taina marelui legământ.

Unde s-a ascuns, în zborul căror aripi, puțința mersului pe ape? De câte ori gândește cineva c-ar vrea să zboare, undeva o pasăre tresare – din spaima riscului de-a fi înlocuită de om –, și astfel cerul oglindește în binom o parte a deznodământului stâncii legendare, praful pe care Icar și-a lăsat autograful după ce s-a prăbușit din cer, când soarele i-a topit zborul în ger. Liniștea stâncii de după lovitură mai reverberează ca urma în aer a unei săgeți oprită de-o armătură.

Îmi place liniștea fără o cauză anume, dar nimic nu se compară cu cea pe care-o găsești departe de lume, cum ar fi pacea dintr-un mijloc de câmpie, ca un leac de terapie când, primindu-te în tăcerea hotarului te pune în acord cu imensitatea cerului. Și nu-i doar o impresie ieșită din banal, ci sentimentul bucuriei de-a fi vegetal.

Dacă pui capul pe verdea ierbii instantaneu intri în simetrie cu aerul libertății, iar dacă-i ascuți adierea, inima ți se logodește cu învierea.

Am fost o dată singură pe-o câmpie, și-am gustat puțin din reverie. Am stat o oră departe de lumea toată, și ea a intrat în ora mea ca o secundă moartă, iar magia, prin căile ei nevăzute, a pătruns în mine pe neștiute, prin ochiul mare al opririi timpului, cel care îngăduie durata pământului. Atunci l-am simțit jos pe Dumnezeu, plutind naiv și dulce în jurul meu. În opoziție cu acea stare confuză am reușit să-mi fixeze atenția pe-o bubu-

ruză care prin simpla-i prezență, punctându-și avutul, mi-a încrucișat prezentul cu trecutul.

Când eram copil și găseam o buburuză în curte, voiam să-i intru în puncte, și-o urmăream cu încântare în pelerinajul ei la-ntâmplare. Trebuie multă seninătate ca să poți intra în miezul ei prin bulinele desenate ce poartă chemarea ascunsă spre contemplare, iar asta-i posibil numai când ești copil, și nu știi cât se poate din ce-i posibil în raport cu mintea omului mare.

Privind drumul unei insecte participi la ritmurile ei curate în raport cu perspectivele-i limitate, însă totul se vede din postura observatorului cu instinctele aproape anihilate. Pentru că omul, fiind capodoperă perfectă, se situează mult mai superior ca o insectă, dar se și supraevaluează din exces de rațiune în detrimentul obligației de indiviziune.

Cu fiecare act de cunoaștere el intră într-o altă necunoaștere, cu fiecare neatingere produce undeva o respingere, depărtându-se tot mai mult de posibilitatea de apropiere. Și ce frumos ar fi să nu respingem nimic, și să mentalizăm totul până la atomul cel mai mic.

Cum ar fi să muști dintr-un măr și să-i simți respirația, să bei o cafea și să-ți imaginezi plantația, să miroși o floare de crin și să auzi al ei suspin, sau cum ar fi dacă oricare, în timp ce-și pune pantofii în picioare, să-și dorească un drum pe care să le facă loc tuturor

oamenilor întâlniți în cale, nelăsând pe nimeni să meargă la vale.

Între timp s-a oprit ploaia și, totodată, copilul din plâns, iar acum se joacă cu degetuțele în aer. Domnișoara de lângă geam care până acum n-a băgat în seamă pe nimeni – conectată fiind la telefon cu căștile în urechi – îl vede și începe să zâmbească. Ba, mai mult, îi dă căștile ei ca să se joace. El începe să râdă, ca și cum ar fi cunoscut-o. Poate vreodată îi va fi dor de ea. Pe el îl așteaptă alte drumuri, alte trenuri. Drumul ei nu este și drumul ei pentru totdeauna. Printr-o coincidență a ieșit soarele. Aduse lumină mai multă în compartiment. Fiecare înțelege altfel lumina. Ea vine întârziată pentru unii și prea devreme pentru alții. Dacă nu reușești s-o cauți și s-o aduci acolo unde ai nevoie la timpul potrivit lumina te poate face să plângi. Lumina nu poate însemna același lucru pentru fiecare. Pentru unii poate fi un loc gol, fără nicio zare.

Christos a spus să ne iubim unii pe alții ca să ne răscumpărăm biletele de întoarcere acasă, dar asta se produce tot mai greu, pentru că mulți din cei potriviți pleacă cu mult înainte de-a fi întâlniți pe când alții refuză să fie iubiți făcând lumea tot mai rară de iubirea milenară, încât nici nu mai știi cui să-i arăți simțirea adevărată, și dacă nu cumva cel din fața ta este pe dinăuntru o piatră sfărâmată. Christos nu s-a dezis de

nimic, și ne-a iubit pe toți cu sentimente frățești, însă nu a cunoscut niciodată dragostea similară cu a lui, când a făcut din doi pești acea minune norodului, acea dragoste imensă care face să-ți pierzi simțul măsurii în cea mai frumoasă antiteză cu noțiunea urii.

Am cunoscut un copil care mi-a mulțumit în cel mai neașteptat mod pentru că-l apreciam de câte ori ne întâlneam în locul unde-mi parcam bicicleta, și de fiecare dată îi dădeam câte-o bomboană de mentă. El locuia în apropiere și, într-o zi, când am uitat bicicleta dezlegată, l-am găsit la întoarcere de pază lângă ea, deși ploua. Avea atâta mulțumire în privire încât am izbutit să nu fac greșeala de a-l muștra pentru riscul de îmbolnăvire. Emană sfințenia în sânge, era un sfânt, iar pe sfinți nu-i poți respinge deoarece ei nu recunosc această noțiune, și-o tratează ca pe o necunoaștere pentru care ne oferă suprema cauciune, și chiar de n-ar fi așa, să-i refuzăm tot n-am putea. Cu cât am încerca să-i respingem din viața noastră, cu atât ei mai mult ne-ar adora, și tot mai mult și tot mai tare, din nesfârșita lor adorare.

Și omul își dorește mult și tot mai mult, dar peste tot ce-ar avea nevoie, și folosind forța distructivă de bună voie, rupe cordoane de principii ca să depășească obstacolele vieții, fără a le analiza poziția, uneori, deloc întâmplătoare, spre a-l opri dintr-o eroare sau pentru a-l trece într-o favoare. Omul se biruiește conștient, făcând

din ego propriul decadent, și argumentându-și mijloacele cu motivația scopurilor, de cele mai multe ori își maschează dorința de-a fi cuceritor, uitând că acest mod de-a trăi în permanentă zbatere înspre gloria de-o vremelnică deșertăciune, îl va duce în aceeași egalizatoare pulbere, dar cu riscul de-a crește un munte în remisiune într-o altă dimensiune. Observ acest lucru cu regretul că omul nu mai privește cu contemplație cerul, or, el este atât de frumos privit de jos. Câteodată stau pe-o bancă din fața catedralei cântătoare prin golul cupolei în acustică, cu palmele umezite de ascultare. Piatra rubinie a inelului de pe deget lucește nuanța soarelui albită-n sunet, metalul sângelui curge-n cântecul difuzorului, iar eu, aflată la mijloc între amestecul aceluși loc și-a voii celui de sus care vrea mereu să refacă, intru în siguranța că sunt strălucitor de săracă.

Întotdeauna cerul senin mă atrage să-l admir, iar asta mă ajută mai ușor să respir. Nu demult, așteptând un microbuz într-o stație, am ales să privesc mai sus de agitație. Cerul era de un albastru atât de greu, cum îl vedeam acasă, în satul meu. Fumul unui avion care-l trecea, în două-l despica, două părți paralele, una din aripa stângă și una din aripa dreaptă, ca dorințele mele, o parte de sorginte omenească și cealaltă, zeiască. Înțelesul lucrurilor este mai presus de stăpânirea lor, iar omul este în același timp și captiv într-un zero închis și

liber către rotundul întins. Se simte așa când îmbrățișezi pe cineva, și cuprinzându-l în brațe, în inimă se întâmplă altceva, mult mai nemărginit ca simpla apropiere, cu totul o altă simțire, un ceva ca un gol care crește și se împarte la toate ieșirile să golească de rău toate intrările.

Golul din interiorul omului e mult mai indescifrabil ca omul însuși, fiind singurul său bagaj sălbatic pe care-l poartă toată viața, profetic. Poate conține praful primei stele sau câțiva solzi din cei doi pești ce-au salvat cândva suflete, ori din râul Iordan – cine știe –, câțiva stropi de apă vie.

Dușmanii vii ai omului sunt graba și nemulțumirea, permanent în dezacord cu respirația ritmică și devotată care, intrată în inerția consumării vieții, pe fiecare din cuvântare într-o zi de saturație ne va opri. Și necuvântătoarele vor fi oprite din drumul lor, dar – spre deosebire de omul gânditor – fără să anticipeze ceva pentru că ele își trăiesc existența în inconștiențele native cum și jucăriile naive. Cred că ar fi mult mai bine ca omul să-și închipuie că-i o simplă jucărie, în mâinile unui Dumnezeu-copil, aflat într-un parc de veșnicie.

Așa cum bine-ar fi să deschidem între noi larg ușa inimii ce ne desparte, la fel ca pe ușa casei pentru un prieten venit de departe. Să-i simțim dorința care-și caută dăruirea, așa cum simțim aroma vremurilor care ne-a facilitat intrarea într-o poveste de glorie cuprinsă

într-o carte de istorie. Să înseninăm calea spre notițele din urmă cu nume de oameni de care am uitat și, unde, precis a mai rămas ceva de completat, cum ar fi o iertare, o rugămintă, sau alte aduceri-aminte. Și astfel, să ne răsfoim filele timpului cu asumare, ca un arhitect ce a visat să lase o urmă mare, și care-și revede din când în când planșele, cu nostalgie, din care a realizat material o formă de mitologie. Să ne respectăm șantierele, dar să le și lăsăm în spate, să nu le mai trecem barierele decât cu scop de stabilitate, spre a ne bucura de lumina vitraliilor bisericii din sânge, lumină care, astfel, va crește o acțiune de reședință la banca albastră a cerului, prin albul de liniște al sufletului.

Cândva ne vom părăsi construcția așa cum zăpada se topește de pe-un pisc, și nu va rămâne vreo urmă de sclipire decât în vreun vis. Până atunci nu ne rămâne decât să ne prelungim micimea înainte de a-i înțelege mărinimia din miezul seminței albastre, care nu va mai avea nevoie de mâinile noastre ce vor deveni absente și refugiate în memoria negrei țărâne din care-au venit pe pământ, pentru un timp, sa fie stăpâne.

În mijlocul acelei câmpii de care mi-am amintit și-n care am stat, sub efectul liniștii la marea liniște am meditat, și-am descoperit din nou că-s doar o jucărie pe un tărâm de poezie unde cerul aurește ploii, pietrele cresc sori, negrul se poate ridica-n albe coloane de fum, albul

poate prăbuși negrul coloanelor în scrum, și totul depinde de culoarea râului în creștere după ce-și alege albia de curgere. Râul meu poetic mi-a ramificat ora în trinitatea câmpiei, iar așa am reușit să disting într-o buburuză, mărimea, importanța și trimiterile ei. Mărimea unui subiect nu depinde strict de obiect, ci de spectacolul de idei și esențe pe care ți le poate oferi prin valențe. Ea te poate clătina într-o cumpănă de mințit, sau te poate fixa într-un adevăr nerostit.

Nicio rostire inteligentă din posibilitatea vocabularului nu are puterea de a depăși forța exprimării fără cuvinte a naturalului. De aceea buburuza – dacă nu mi-ar fi simțit nevoia de-a fi în contact cu naturalețea – nu mi-ar fi bucurat ora exilului cu însuflețirea momentului, pentru că atracția creează halouri sublime doar cu condiția acceptării divine. Numai naturalețea învăluie inima omului, și-o face ușoară ca plutirea fulgului. Dacă simți că vrei să mângâi un copac, și chiar o faci în mulțime, vei simți că nu mai ești sărac și copacul de-acasă-i cu tine. Pentru că el răspunde simțirii tale, și poate chiar ai avut nevoie de-o binecuvântare. După care începi să te regenerezi și să te smerești chiar dacă uneori visezi mai pățimaș, așa cum face și o femeie bolnavă din micul nostru oraș. Ea trăiește în trecut, dar și-acum își caută visul pierdut, și umblă pe toate străzile îmbrăcată în haine albe, ca s-o vadă eroul ei de departe, pentru că

are nevoie de el spre-a fugi de moarte, îi lipsește vechea poveste care, probabil, i-a fost începutul suferinței, și-acum o caută pe toate drumurile. Pe chipul bătătorit i se pot citi trecutele victorii, falii peste falii, dar ea asta nu vede și tot tânără se crede. Mireasă-n marș trece pe stradă făcând zilnic paradă, iar acest tratament o salvează din mintea netrează, fiindcă ea are un vis viu pentru care fiecare zi înseamnă fuga de pustiu, și încă așteaptă un general care s-o iubească imperial, și spre-a ei vindecare să-i pună la picioare un oraș mai mare.

Cu toții avem, la urma urmei, sub o formă sau alta, o așteptare interioară ca să vedem fericiri cum zboară. Așa își aștepta fiecare zi, ca pe-o fericire, și prietenul meu, pictorul, pe care-l vedeam de fiecare dată ca pe un erou, pentru că a reușit să mute tot orașul în tablourile sale – făcându-l să pară mereu nou – până în ultima lui vară de suflare, cea care i-a smuls ultimul ecou. El, pictorul, care-a trecut tot orașu-n veșnicia culorilor prin sabia șpaclului a ales o zi în care să-și înghită culorile, și-acum se odihnește într-un tablou care se topește. Cu toții așteptăm ceva care o dată se va termina ca să înceapă altceva. Așteptarea este o stare care nu se va putea încorseta niciodată în tipare, pentru că mergând pe firul ei se-ajunge la izvoare curgătoare, iar cine a așteptat un răspuns va fi inundat de alte semne de întrebare, și cine nu a așteptat nimic va fi asanat în

propriul său semn de exclamare, fiindcă așteptarea atât de tragic ne amăgește precum momeala dintr-o undiță aruncată-n apă pentru pește.

Bătrânul din fața mea a adormit de-a binelea. Fața lui este relaxată, ba chiar zâmbește, pesemne că visează ceva frumos, departe de fuga trenului. Asta îl face să semene cu o pasăre ațipită într-o gară. Nici un sunet nu-l atinge, pare înconjurat de un deșert. Doarme cu speranța că se va trezi. Trenul este un bun magistru pentru speranță. În fiecare gară el pune la încercare speranța oamenilor. Când speri un lucru o linie ferată crește verticală, lecuitoare de tot ce rămâne în urmă. Trenul este un învățător fără să știe.

De multe ori te simți singur, tu cu propriul tău joc curgător din sângele spre moarte-n vărsare, începi să te temi și de respirația ta – și ea spre pietrificare, curgătoare –, și se face frică să nu te scapi din mână tot urcând ca o iederă pe zidul vieții tale, sub arcada pe care numele tău vibrează pe-o tablă de vânt, nemuritoare. Nu-i nimic mai mult în noi decât o capcană pentru sufletul ce-și face planuri vreme de-o viață pentru a cădea până la urmă într-un altfel de plan, spre altă viață. Asta este toată enigma pe care tot vrem să ne-o explicăm, în vreme ce Dumnezeu aprobă îngăduitor din cap urmărind amăgierea pe care ne-o creăm.

Până unde poate duce amăgirea? „ Domnica, vino repede să vezi ceva!” îmi spunea de multe ori o colegă de liceu, trăgându-mă afară din sala de clasă, pe coridor, unde-mi arăta aceeași buburuză moartă pe-un pervaz, și de fiecare dată râdea prea mult și prea sonor, de parcă era diminuată în acel mic punct fără suflare, cu obraji roșii, spre întunecare. Ce-am văzut atunci la colega mea, pot spune acum așa: Omul se poate apropia de natura sa în mod retractil, prin vidul său interior – acolo unde magia se manifestă subtil, cum fildeșul în colții elefanților –, dar dacă nu-și recunoaște ieșirea, tot acolo se poate și bloca, pentru totdeauna. Mulți ani au trecut de-atunci fără să mai știu de ea, până într-o zi când am reîntâlnit-o, fără să reușesc să vorbim coerent ceva. Asta s-a întâmplat pe o stradă, unde cineva din mulțime mi-a atras atenția printr-un râs hohotit, puțin cam prea tare ca și-acela de care-am amintit, era ea, dar acum râdea cu mult peste sunetul dereglat al unui aparat de radio pe care-l ținea în mână, pornit. În zadar i-am spus cine sunt, căci se afla între două vremuri confuze și nu-și mai amintea de timpul nostru vechi, iar din difuzorul radioului zburau mii de fantome – buburuze, care-mi intrau nebunește în urechi.

Ea se afla captivă în sfera roșie cu pete negre a buburuzei moarte din vremea școlii, cu un singur picior pe trotuar, iar cu celălalt într-o poiană înflorită – vedenie

din cauza bolii –, și nici cu mine nu era, și nu era nici cu ea. Până la urmă a oprit aparatul, dar mult mai târziu, când a cuprins-o ațipeala de-atâta rătăcire în pustiu, și-a plecat să se odihnească puțin în poiana ei de flori, de unde nu s-a mai întors printre trecători. Mi-am amintit de colega mea și din cauza destinului unei vecine care-a rezistat brav în fața minții alienate a copilului ei bolnav, mulți ani neîncetat, zile – mii de golgote până într-un moment în care-a cedat. Atunci, în acea zi nefastă, ea și-a părăsit muntele, și s-a înălțat la cer, dar crucea abandonată și însingurată o așteaptă și-acum cu ochii în fereastră, pentru că nu știe de rătăcirea în pustiu sau cum că pe ușă nu poate veni din morți un om viu.

Singurătatea circulă printre noi în vârful picioarelor, se interiorizează unde substanța-i mai fină spre-a da un corespondent de natură divină ferestrelor închise spre viitor. Singurătatea în derivă se-agață de măcăcinile viitorului pentru a-și afla sensul asemenea primului cuvânt din prima zi a trecutului ce-și căuta cuprinsul, atunci când s-a aruncat orbește din singurătate în firul subțire al primei propoziții de luminozitate.

Așa m-am lăsat și eu, puțin ațipită și rătăcită, în câmpia cu liniște dospită sub absența oricăror sunete, și-am visat muntele cerului cu poienile lui, perfecte. După care am plecat spre casă tot eu, însă mult mai frumoasă, dar mai târziu totul a rămas arhivat din

necesitatea spațiului de zilnică supraviețuire, într-un insectar de uitare, și mi-a rămas doar lecția de viață, scrisă aici de față, cum că o formă de liniște poate veni și printr-o buburuză dacă vrei să ieși din rutine fără să ai o mare cauză, și că numai așa natura te primește-n intimitatea sa dezvăluindu-se în sine și ia totul de la-nceput numai pentru tine, ca un fel de întoarcere în alte vremuri când nimic nu te făceau să tremuri.

Sunt fracțiuni de zi când te întorci într-o astfel de vreme, printr-un moment banal, ca printr-un portal. Așa mi s-a întâmplat și mie într-un ajun de crăciun. Mergeam în satul meu cu mașina, pe șoseaua spre Vinga, când pe drum mi-a apărut un indicator spre dreapta și-un stol de păsări în sensul contrar. De-o parte și alta ninsoarea creștea copacii de cretă și iarna părea de var. Copilul care mă aștepta mi-a pregătit un colind, iar copilul nerăbdător să-l audă dormea în pielea mea zâmbind, sub zăpezi din alte vremuri, cât gardul, pe care le-a visat tot drumul. Drumurile sunt ca zilele, cu început și sfârșit, ca o problemă de aritmetică, dar într-o stare poetică, unde semnul egal strălucește regal.

De multe ori îți legi șireturile la pantofi pentru un drum scurt care se-anunță fericit și ajungi să bâjbâi pe câte-un coridor nenorocit. Niciodată nu știi unde vei ajunge la capătul drumului pentru că ești aidoma fumului care pornește drept și-apoi, la o primă adiere,

se împrăștie – făcând lumea să tremure – spre undeva unde fumul cel mare arată semnele sosirii, într-o țară cu mâinile ridicate în semnele prisosirii.

Totul este în schimbare, mulți dintre prietenii noștri nu mai umblă prin lume, lucrurile lor care odată purtau un nume au rămas suspendate în gol ca niște amintiri arzătoare pentru cei rămași în urma lor. Faraonii, care credeau că piramidele lor vor prinde aripi, s-au uscat împreună de așteptare sub același soare. Socrate, cel care a îndrăznit să intre în dialog cu astrele, și-a asumat cucuta cu credit, și-a băut-o ca pe o împărțășanie cu cerul iscodit. Cezarii, care se credeau invincibili și nemuritori pe viață, au fost înghițiți demult în propria lor ceață. Poeții care, cândva, au scris despre răsăriturile de aur au intrat demult în apusul lor, tezaur. Acest Demult stă ca o plasă deasupra oricărui gând, și ne prinde în ochiurile ei, rând pe rând. Ne spunem deseori unii altora: Rămâne pe altădată! dar semnul de exclamare se poate înclina și prăbuși peste ultima literă din ultimul cuvânt, un trăsnet care – ca într-un joc de domino – totul până la prima zi să doboare, în primul scâncet, așa cum dintr-o adiere de vânt se poate isca o cădere de pământ.

Nesiguranța este o caracteristică universală, partea de siguranță din tot, și se manifestă în inima noastră, centripet, deși-i centrifugală, după modelul preluat de

mișcarea pământului în jurul unicului soare, dar și-n al axei sale.

În fiecare zi mă folosesc în scop constructiv de modelul dominoului, de numerele aritmeticii succesive în derularea planurilor care trebuie rezolvate, și de fiecare dată, preț de-o secundă, misterul cifrei unu le întrece pe toate. Cum s-a format primul Unu din acel zero absolut, și cum s-au corelat de la început? Oare s-au așteptat din nevoia de dependență așa cum mă așteaptă și pe mine pisica în fiecare dimineață, și cum aștept și eu, la rândul meu, lumina lui Dumnezeu? Pentru că amândouă depindem de cineva să-ncepem ziua nouă, fiecare cu obișnuința sa – lapte sau cafea – dar, mai mult, cu stropul de lumină, aievea. Sau, primul Unu, acum într-o cifră împământenit, vine dintr-un început de sfârșit?

Și cu ce ar putea fi comparată această cifră perfectă, care-ascunde atâta mister, astfel încât să nu-i punem la îndoială forma aleasă, dreaptă și indicatoare spre cer? Poate cu căldura unei limbi de foc, în arderea căreia-și caută un loc sau cu interiorul unor ochi orbi din naștere în care ard flăcările soarelui de renaștere. Eu cred că cifra Unu reprezintă imagistica singurătății tinzând spre eternitatea unicității.

Reflexele acestui Unu ne asediază din testament în toate momentele de-acum și până în acel ultim moment – care va fi înfiat în vecii vecilor de către creatorul

momentelor – revărsându-se dintr-o clipă în alta între destrămare și continuare, același Unu din unul în altul, în care vom sfârși devorându-ne înaltul, între mica descompunere și marea recompunere. Până atunci există un timp al cuceririlor și un timp al încercărilor pentru recâștigare, dar nu și al vremurilor de altădată, ci al timpului pierdut spre niciodată. Acest timp al încercărilor este plin de răcoarea regretelor de care întotdeauna lumea s-a temut ca de demonii care și ei într-un târziu vor dansa într-o zi de mâine pe un nou pământ, pustiu.

Omul reprezintă apogeul de creativitate, în rolul de-a perpetua omenirea, dar nu și de a-i fi stăpân în totalitate, ci doar temporar în raport cu viețuirea. Cu toată această menire, suntem aproape nedemni de această omenire, de viața pe care am primit-o în dar și pe care-o absorbim în mod lapidar, afundându-ne în gaura neagră din propriul nostru focar, din cauza respingerii de har.

Slavă Ție, Dumnezeule! Slavă Ție! se-aude din toate bisericile, dar nesocotința rămâne aceeași fantomă multiplicată la toate colțurile, mai repede ca oamenii se înmulțesc erorile, tot mai înșelător se conturează drumurile și-aproape ne mirăm când cineva ne vorbește despre stelele căzătoare cu care avem atâta asemănare, și din căderea cărora ne-am putea însuși modelul de sobrietate spre mai marea noastră stabilitate.

Singurătatea omului căzută-n absență, dacă se dorește, își găsește-n interior rezerve de existență. El își poate dezvolta de unul singur mijloace de salvare, cum ar fi să stea cu ochii lipiți de pantofii din picioare așteptând să se întâmple ceva, iar vârfurile pantofilor lui să se înaripeze, pentru că aripile pornesc din mintea sa.

Ai ajunge un singur mare gând – un fel de acel Unu de cosmos – ca să-i crească din pantofi boboci de lotus, rând pe rând, unu peste un alt unu, într-o coloană imaginară spre infinit, pe care el să urce undeva într-un loc fericit, pentru că spre vindecarea nefericirii trebuie să te lași cuprins de lianele fericirii din interiorul liniștii personale, să intri în legea lui fără nicio întrebare, în vreme ce spatele ți-l întorci capcanelor direcției contrare. Cred că și pisica mea știe ceva din toată povestea asta.

Îi place să urce pe creanga mărului din curte. Ea nu are la dispoziție decât anvergura limitată a propriului destin spre a-și umple orele din preaplinul puțin. Nu știe ce înseamnă sa fii om, și nici nu-și pune întrebarea de ce urcă zilnic în pom pentru că face exact ce simte, fără să-și judece mișcările cum facem noi dinainte. Într-o zi nu va mai fi vie, dar nu-și face griji pentru că spre deosebire de oameni, ea asta nu știe. Câteodată mi-e suficient s-o privesc cum își toarce liniștea de sus în jos, ca toate neliniștile mele să intre în repaos. Fiecare avem un pom al nostru aici pe pământ care la un moment dat va fi

uscat, iar umbra-i va fi înlocuită de vânt și locul – treptat – de pământ, uitat.

Dar noi nu vom fi aproape ca să-l vedem cum cade și moare, pentru că ne-am prefăcut în sare. Christoase, ce ne-am face fără protecția ta de-a nu păți ca soția lui Lot, și cum ne-am desprinde de viață, liberi de toate și de tot? Cu toate că n-ai știut cum e să ai o casă muncită de tine și nici copilul tău biologic care să te facă uneori să nu mai fii logic, ai arătat și știi mai bine decât noi cum e să ai totul fără să deții material nimic, și cum să ne eliberăm printr-o simplă rugăciune de trecutul inamic. Pentru că din răstignirea ta s-a înfiripat în noi un duh care plânge pentru fiecare pierdut strop de sânge, și se bucură de fiecare-al nostru har însemnându-l în ceresul calendar.

Până atunci fiecare pom al nostru va înflori fără teama de clipa fatală, și ne va dăruia ce-i al nostru din coroana lui sacrală. Una singură e spița omului în roata timpului care-i rotește în pomul vieții nopțile negre spre zorii dimineții. toate anotimpurile. Acest pom reprezintă pentru el coroana proprie de unde poate culege virtuți sau vicii, așa cum și pomul meu de liliac este coroana din care-și alege punctul de stabilitate corpul pisicii, atâta timp cât își suspendă aventura de a sta pe o creanga a lui ca să-și toarcă liniștea în pacea duhului. Pentru că orice ieșire din fireasca postură se prelungește într-o aventură.

Bărbatul din compartiment citește în timp ce eu mă gândesc la toate aceste lucruri. Pare un om înțelept după felul în care s-a detașat de noi ceilalți și s-a lăsat absorbit de carte. După felul în care tace poate că a găsit în filele ei răspunsul. Tăcerea lui pare un furnal de liniște cu rădăcinile în sus la capătul căruia și-a deșertat întrebările de-o viață. El nu mai este una cu trenul, s-a eliberat în lumea nouă emanată din acea carte unde un scriitor și-a pus toată gândirea la bătaie pentru o idee zadarnică, pentru un fleac de speranță care ar putea fi împachetat într-o bărcuță de hârtie, lăsată în ploaie. Continui să mă gândesc la aventura omului pe pământ.

Ultimul dintre mohicani și-a încheiat aventura la nouăsprezece ani. Egipteanul Tutankhamon a fost tot până la nouăsprezece ani faraon. Între cei doi pe care i-am ales la întâmplare este o diferență existențială foarte mare, dar moartea o egalizează în aceiași finalizare. Există întotdeauna acest factor egalizator ca o așezare a lucrurilor pe albia vieții la sfârșitul curgerii. Și între mine și pisica mea plutește un spațiu istoric în care s-au consumat secole, un soi de aer plin cu respirațiile trecutului, din oamenii mesageri ai primului cuvânt și întâmplările lor de-a fi trăitori pe pământ. Acum aceștia cunosc liniștea la propriu pentru că a fi viu este o agitație frumoasă, dar duce spre liniștitul pustiu.

Pisica mea stă-n pom aproape să cadă, dar ceva mai presus de echilibru o ține în stare adagio așa cum se menține pe masă și coșul cu fructe a lui Caravaggio, având cea mai mare parte din el, suspendat, în golul pictat. Cred că orice gol are un rol. Altfel cum poate cădea în gol ceva, dacă el n-ar însemna și altceva? Iar faptul că are o însemnătate demonstrează că are și plinătate. Cumva golul și plinul se înlocuiesc într-un punct al adevărului nemuririi, în raport cu care eu mă simt comparabilă prin plinătatea mea sortită golirii.

O pisică-i mai fericită ca omul, pentru că nu-și pune întrebări și nu caută rezolvări. Elementele ei importante – pentru oameni, neînsemnate – pentru ea reprezintă lumea-n areal, pe care-o trăiește real, în vreme ce omul crescându-și munți de utopie poate să-și umbrească ființa până la simetrie cu umbra unui munte în eclipsă pe-o câmpie.

Substanța clipelor pisicii curge limpede și natural cum apa unui râu din amonte în aval, și nici nu va putea gândi niciodată că va muri odată.

Omul nu va cunoaște vreodată liniștea aprofundată. Chiar și când doarme creierul lui lucrează gândind la ziua de ieri care nu mai contează sau la cea de mâine care, pentru el, poate nu va mai fi trează, iar asta reprezintă o mare ciudățenie a minții care ne asigură suportul și care, așa cum ne menține respirația fără să ne

conștientizam aportul, putea să ne țină departe de capcanele firescului și nu scăpați deseori din control, din cauza căruia alunecăm, și nu în gol, ci în propriile neputințe și, mai apoi, în decadențe, ale noastre dar – din păcate – și ale altora, încercându-i din greu, ca pe ierburi, ploaia.

Însă dacă puterile omului ar fi inatacabile, el nu s-ar putea perfecționa deoarece prin natura sa trebuie să lupte permanent cu ceva sau cineva. Poate o pisică-i mai aproape de perfecțiune datorită noțiunii ei în privațiune. Sunetele ei spontane nu-s expuse riscurilor exprimării, pe când noi, oamenii, ne exprimăm doar după ce am trecut motivația prin filtrul gândirii. A te comporta natural este un risc pe care omul nu și-l asumă din cauza pierderilor care-ar putea să-i vină pe urmă.

Câteodată și mie-mi trebuie câte-o dimineață să gândesc anumite cuvinte pentru cineva care așteaptă un răspuns dinainte, însă cu toate astea la finalul zilei orice întrebare intră ușor în uitare, și importanța de dimineață moare. După care vine noaptea ca o pătură de speranță sub care îmi fac loc pentru o nouă zi, iar și iar, în care să cred cât o bobită de muștar.

Îmi privesc pisica, cea care mă-nvață să tac, printre frunzele pomului de liliac. În această tăcere de catifea pare că și ea se uită în direcția mea. Între stabilitatea și instabilitatea momentului, pisica îmi umple cu esența ei

puțin din spațiul golului la fel cum și eu îi umplu golul esențial din spațiul bolului. Nu știu ce înseamnă pentru ea în afară de-o formă mișcătoare care-i dă hrana zilnică, dar ea reprezintă pentru mine imaginea mulțumirii cu puținul în stare fizică. În acest aparent joc de comparații, pisica îmi oferă o parte din fluxul ei de senzații, iar eu încerc să-mi însușesc puțin din momentele ei pure dar, și dacă s-ar putea, n-aș vrea să fiu ca ea.

Trebuie să mă supun destinului, formei sortite dinaintea nașterii, eu, ca ființă a cunoașterii, iar ea, ca ființă a necunoașterii, așa cum fiecare trebuie să funcționeze în scenariul rolului, de pildă cum o albie în atribuția râului sau norii la dispoziția cerului.

Oare ce reprezentăm în raport cu tot ce vedem? De pildă, cu norii? Ce altceva suntem noi în afară de un alt fel de nori, plămădiți din carne și oase care au nevoie hrană și de case? De unde să știm că nu avem asemănări, că norul nu are cumva un fel de gândire, necunoscută nouă, și poate chiar el alege încotro să se îndrepte și unde să plouă? Și norul, ca omul, există o vreme, și trece. Are și el o inerție cu sens, o funcție în univers. Deosebirea constă în faptul că posedă o altfel de constituție, iar aceasta nu-i permite să urce în altă evoluție, fiindcă individual ne aflăm pe câte-o treaptă într-o scală, și-aceasta într-o permanentă construcție universală.

Norii nu știu că se vor destrăma, se mișcă încotro îi bate vântul, își poartă conținutul fără preocuparea de a-l păstra, crescându-și în el, fără să știe, mormântul. Se pot stinge într-o pădure sau pe-o câmpie, cu opțiunea inexistentă, pe care dacă ar avea-o la propriu poate s-ar opune sfârșitului și ar țâșni în arteziene de apă vie, dar și asta n-ar fi decât un suflu pe care gravitația l-ar coborî pe pământ prin ploaie.

Și totuși distanțele dintre noi și-un loc drag de departe – în ambianța norilor albi – rămân irelevante. Privind trecerea lor cu nostalgie, meleagul natal, oricât ar fi de depărtat, intră-n magie și se conturează în flori de bumbac, ca un dar de leac, chiar dacă albul lor poate să amintească și de porumbei răniți în copilărie cu piatra, iasomia ruptă cu nuiua, dantela bunicii tăiată cu foarfeca, omul de zăpadă făcut pe lemnul pragului, și multe altele care-au trecut dincolo de numărătoarea timpului. Asta îmi amintește de broderiile bunicii, cusute cu migală, care-aveau culori vii. După ce ea a murit, le-am pus pe toate într-un sertar dosit, să le păstrez intacte. În timp, de dorul ochilor care le-au iubit, broderiile au pălit, urmele mâinilor s-au topit și culorile care altădată luceau în fire au trecut în amintire.

Care să fie legătura de mister dintre oameni, nori și cer? Cred că omul este motivația norilor de-a oglindi călătoria, iar norii sunt un mod al cerului de-a ne

prezenta drumul spre undeva unde nu se poate vedea. Undeva unde-a ajuns și cântecul unui copil aflat într-un parc, la joacă, unde stăteam într-o zi pe-o bancă. A venit la mine și mi-a zis așa: Nu poți asta! nu poți cânta atât de tare, până la soare! și-a-nceput să cânte în gura mare. Din gura lui vocea de înger rotunjea sori mici care urcau la cer, galaxii de licurici. Un copil mic a crescut brusc un munte mare, până la soare, și nu dintr-o întâmplare, ci dintr-o credință arzătoare. Un soi de biruință în fața muntelui din mesajul de credință, pentru că munții pământului ne arată puterea lăuntrului.

Trebuie să ai curaj chiar și să șoptești fiindcă, uneori, e obositor să descrești când tu de fapt ai vrea să strigi că totul e doar un cerc închis al muririi, și nu te vei opri din căutarea ieșirii. Eu vreau să scriu un roman unde să mă ascund într-o pagină, iar cineva care va citi să mă atingă bucuros că și-a găsit gândurile similare în paragină, cuvinte așezate în topică, asemănătoare cu dorința lui utopică, a gândului nerostit de-a fi dorit sa fie un munte nemărginit în propriile-i puncte cardinale în care-i îngrădit. Gândul meu din cușca de hârtie să-i reînvie visul în oglindă, cum și sămânța stejarului dintr-un miez de ghindă, înglodată, care așteaptă să încolțească încă o dată.

Muntele crește și cu menirea de-a întrece în înălțime omenirea. Nimic altceva terestru nu-ți poate arăta

cât ești de mărunț în afară de-un munte înalt, pentru că-i singurul element natural la îndemâna ta pe care-l poți atinge în scopul de-a te compara. Există un întreg arsenal de modele, dar un munte le întrece din toate punctele de vedere. Și, ce înseamnă să-ți compari viața cu ceva, dacă nu directa confruntare cu ființa ta?

Viața trece cu repeziciunea sângelui prin inimă sau a razelor de soare până îmbracă pământul cu lumină, poate fi de-o stabilitate mincinoasă atunci când intri în casă și afară-i iarnă geroasă, și crezi că focul pe care-l aprinzi va arde numai pentru tine fără să iei în calcul că-și plătește prețul de-a fi fost la început o scânteie, sau când te bucuri de răcoare când afară-i arșiță, și nu știi că umbra este doar un soi de obișnuință cu frigul care te va închide în cea de pe urmă temniță, cu rezonanță vie doar în verdele ierburilor, singura animație naturală ce locul de veci îl mai învie.

Oamenii au atins vârfurile înalte ale munților, i-au întrecut cu măsura staturii lor, dar nu i-au cucerit niciodată pentru că de fiecare dată au fost nevoiți să coboare la condiția lor destinată.

Muntele, prin realitatea sa naturală, rămâne cel mai mare producător de idealuri și ambiții, și totodată, modelul spre care omul aspiră sub pretextul propriei lui evoluții, dar care niciodată nu se mulțumește doar cu atingerea înaltului fixat, ci își îndreaptă atenția, în mod

automat, spre următorul punct, situat mai sus de realitatea prezentului, cu mult înainte de-a descoperi și savura simbolistica divină a momentului. Pentru că în toate-l întâlnim pe Dumnezeu, cel care ia pentru noi forma oricărui clișeu. L-am recunoscut și eu, de multe ori, mai ales la greu cum a fost nu demult, când era s-o pierd pe cea care m-a născut. Mama zăcea pe patul de spital, cu inima-n punctul letal, dar în sângele-i anemic medicamentele de-a fi viu, prin puterea rugăciunii, creșteau alegoric, cât roțile carului, într-un șir trandafiriu de nuanța rozariului. Pentru că nu ne aflam singure, și-l aveam cu noi pe împărat, prezent să ne ierte de păcat. Sub noi două, de durere, podeaua trosnea, dar nu se rupea, și nu am căzut, pentru că Dumnezeu ne ținea în brațele lui ca un scut. De necredințele noastre a vibrat, dar nu ne-a lăsat, și-un munte de putere, creștea în încăpere. Totul a trecut cu bine, dar totuși nu se știe cum va fi mâine. Ea, cea care cândva ar fi încercat să mute și munții din loc, merge– mai nou – sprijinită în baston, și, chiar dacă cunosc vechiul dicton cum că nimic nu se pierde, eu cred că totuși se va pierde, și pentru cât i-a mai rămas am căutat o zi întreagă până-am găsit un baston de culoare verde, că poate lemnul lui va mai înmuguri câteva primăveri în anotimpul rece care tot repetă ziua de azi în ieri, imposibilitate aparentă mereu prezentă.

Toate închipuirile imposibile sunt niște spectacole în care noi, actorii principali, și totodată, unicii spectatori, rămânem singurii responsabili de unghiul de lumină în care să ne desfășurăm rolurile sub reflectorul vieții care-aruncă și umbre de compasiune pe scena cu evoluția-n remisiune, precum umbra unui tren peste macii înfloriți de-a lungul unei căi ferate, sau chipul dintr-o oglindă de cristal a unei femei îmbătrânite, ori culoarea unui nor încărcat pe chipul unui om încercat.

Însă după fiecare trecere a norilor trebuie făcut loc bucuriilor. Dumnezeu începe primul, ne arată căile, iar noi trebuie doar să-l urmăm ca niște umbre fidele. E riscant să ațipim în atenție că s-ar putea să deviem din direcție, deși avem și ruperi de ritm în galopul veșniciei, în care, cu fiecare val al orelor, clipele trec în regula simetriei, până la sincopa finală a cronometrării vieților, când fiecare îl va da pe Cronos uitărilor.

Trenul cu care călătoresc continuă să se deplaseze împreună cu gândurile mele. Străpunge neantul căii ferate ca o săgeată, fără să se cramponeze de înțepeneala mea curioasă. Mă uit pe geam și mă întreb ce este omul căruia Dumnezeu i-a spus să vândă tot ce are și să-l urmeze pe el. În zgomotul măcinător al roților mă întreb ce preț are deșertăciunea. Ea izvorăște din noi, e tot ceea ce ni se întâmplă esențial, la urma urmei. Cine-și demască deșertăciunile, și le asumă ca nefiindu-i străine,

iar libertatea nu-i altceva decât un simulacru de libertate, o brumă de viitor născută din fatalitatea trecutului. Limbajul deșertăciunii a început în momentul când omul a început să dorească mai mult decât i-a fost impus. De-atunci el se află într-un exil al deșertăciunilor la capătul căruia se află moartea. Deșertăciunea rămâne însă o construcție omenească de elemente terane în alianță cu duhul lui Dumnezeu.

Revenind la modelul muntelui, întruchiparea acestor două stări – cunoaștere și autodepășire – din simbolistica lui mă duce cu gândul la permanenta dilemă permanentă a omului, ca o blestemată anatemă. Sub asediul gândurilor din cascada imaginativă a eului își pierde lipsa de măsură a clipei prezentului pe care în loc s-o elasticizeze între cea de dinainte și cea care urmează – în detrimentul lui, prin refuzul conștientizării – momentul și-l rigidizează.

Muntele, în inconștiența sa înaltă, dă dovadă de posesia unei lucidități de artă. Poate are puterea de-a se muta din loc, dar n-o face, pentru că datorită aceluiași punct vital, existent în toate, rămâne supus motivației genezei sacre de a-și locui propriul perimetru, și nu de-a invada alt spațiu, impropriu. În caz că acel punct ar fi activat în rațiune poate că și vreun munte împotriva destinului s-ar pune, și astfel s-ar isca inevitabil un război al munților din cauza apariției orgoliilor, iar asta

ar destabiliza pământul ireversibil, care și-așa-i tot mai sensibil de la apariția primilor oameni și-a primelor calcule, și-acum, mai dureros, mutilat de trecutele secole, chiar milenii, în care oamenii au creat și imperii care, la urma urmei, au însemnat doar niște teritorii, în definitiv, deasupra cărora oameni noi au vrut să creeze alte lumi noi, din același orgoliu distructiv fără să țină cont că totu-i regresiv.

Cine mai știe să privească o picătură de apă, fără s-o clinească, ci doar din dorința de-a se recunoaște pe sine fără mască, chiar dacă sub ochiul fiecărei picături de apă se ascunde un fir de pământ care confirmă faptul că nu-și va aparține în totalitate, niciodată, cum nici aerul mișcător în starea de vânt. Că tot am amintit de picătura de apă, strălucim și noi un timp, asemenea ei, după care vom intra în comună contopire prin reciclare naturală, iar trupurile noastre vor trece în aceeași stare minerală.

De aceea mă întreb: Valorează o viață de om cât o cucerire imperială, merită să-ți vinzi sufletul pentru o izbândă materială? Cât de orbitoare poate fi o faimă terestră încât să-ți pui în pericol speranța cerească?

Viața este cea mai mare avere pe care-o avem la vedere. Să stăpânești un suflet, o minte și un trup e mai suprem ca întregul pământ, cu-atât mai mult conținutul esențial care crește invers proporțional cu cel al corpului

fixat între limitele lui și care, fără aportul sufletului ar ajunge sub starea nămolului.

Drumul pământului nu duce mai sus de vârfurile munților, dar fiecare om va depăși aceste înălțimi în ziua-n care va fi mult mai ușor, și va pluti deasupra lor. Asta arată că dominația unui munte este reală doar în amănunte și doar prin prisma condiției mărunte. În schimb, omul este în ascensiune permanentă, însă numai cu condiția să-și recunoască micimea imanentă, și numai astfel poate să întreacă în înălțime un munte dacă și-l crește mai dinainte sub frunte, coborându-și orgoliul la nivelul primului pas și înălțându-se în spirit popas cu popas. Cu toate aceste stări firești, în fața unui munte trebuie să te smerești datorită înălțimii lui cerești.

Există puțină josime în orice înălțime cum și în fiecare josime se află un strop de înălțime. Aceste două stări se completează în mod egal într-un amestec perfect, spre o celulă unde fizic nu se mai produce niciun efect, unde înaltul nu mai aparține înaltului, geometria nu mai aparține spațiului, nimic nu mai răspunde gravitației și totul trece prin prisma dispariției, în plăsmuirea eterică unde nici muntele nu mai are formă geografică.

Aici, pe pământ, față-n față cu afluxul de putere al muntelui, omul n-are de ales decât să-și anihileze excesele și să-și fortifice principiile binelui în defavoarea răului. Am avut și eu cândva un munte în fața mea. În

nerostita-i șoaptă am deslușit chemarea spre comparație, și i-am privit înălțimea în scop de admirație. După aceea am plecat acasă, și mi-am văzut altfel floarea de pe masă, care în lipsa mea a înflorit pentru ea, solitară, fără nicio opreliște că nu se-află afară, fără să știe cât de jos ridică tot înaltul pe care-l mușcă, fără să priceapă libertatea aparentă dintr-o cușcă, și-un cântecel din ea în toată încăperea radia: Zboară, fulgule de nea – Zboară, fulgule de nea – Zboară – Zboară! Ieși afară – Fii, în plină iarnă, Primăvară!

Acest cântecel mi-a amintit ceva ce-am văzut pe internet de curând, pe cât de frumos pe-atât de profund.

O fotografie reală în care o fetiță de vreo șase ani, singură-n mijlocul unui oraș asediat, acoperă cu palma ochii păpușii pe care-o ține strâns în brațe, deși ea este cea vulnerabilă și chipul ei arată speriat. Fetița-i șocată de ceva ce nu se vede în poză, ceva oribil după cum i se poate citi în privire, dar preocuparea ei este să-și apere păpușa, pe care-o ține departe de groază, cu ochii în orbire. Și face asta pentru că știe că-i mai mare, și-i cunoaște neputința, dar, mai mult, pentru că o iubește cu toată ființa.

Nu va reuși niciodată un om mare, oricât de curat ar fi, să aibe curgerea și seninătatea unui copil care-și intră în fiecare zi cu pofta unei apei curgătoare spălând ochiul luminii în lucirea minții clare. Un copil zâmbește

îngeresc precum îngerii care plutesc, le simte aripioarele în păr, chiar și când nevinovăția lor plânge cu tălpile goale pe cuie de adevăr. Pentru că și-n cel mai gros întuneric, copilul va plăsmui un zid de sticlă și va aluneca prin el, retoric, din arta sa naivă de-a desena lumini în noapte albind întunericul într-o buclă de dreptate, din curiozitatea de a-și grăbi propria înălțare în care se vrea un balon colorat spre soare.

Trupul fetiței din poză, afectat și firav, emană lumină și putere într-un mod grav, pentru că simțind asumarea responsabilității, reușește să se mobilizeze împotriva realității ca un scut pentru un proiectil, desigur totul în strânsă legătură cu inconștiența magică a minții de copil. Ea n-a fost capabilă să-și ocolească segmentul de destin, dar apără soarta păpușii – în mod creștin – care cunoscându-i toate dorințele rostite în șoaptă, nu a trădat-o niciodată. Această fotografie mi-a amintit de păpușile mele din copilărie, la fel și de-o zi mai recentă când, ca-n multe alte dăți, mă aflam iar într-un parc pe-o bancă și-i priveam pe copii. Unii erau în leagăne, alții în nisip, minunate gălăgii. Mi-a atras atenția o fetiță care se juca cu crengile unei sălcii pe dig. Jocul mi-a înviat toate păpușile, au năvălit pe toate aleile, iar tot parcul s-a umplut de dor și de frig. În tot acel moment râul continua să curgă lent, amestecând aluviunile trecutului în prezent.

Ah, apă curgătoare! Apă trecătoare! Dă-mi cursul tău miraculos, leac pentru albia care doare! Trecerea omului pe pământ nu este doar o vorbă în vânt. Când eram copil – fericit din prea puțin și fără să știu că va trebui să mă întrețin – îmi țineam toată averea în mâinile goale, mă credeam bogată, și nu știam c-o voi pierde vreodată, dar s-a dus ca un abur cald într-un loc unde dorința omului renaște și de unde nu mă mai recunoaște. Îmi amintesc de mine în toate serile când merg în parc, și chiar dacă-s încordată de griji ca un arc, îmi regălesc simetria în toți copiii ce-și strigă bucuria, și-n toți fluturii care în efect de bumerang, intră în miraculosul trecutului gang.

Am avut multe păpuși pe vremea fluturilor jucăuși – când nu știam că și pe ele le voi pierde odată și-odată – dar cel mai mult mi-a plăcut Liliana, păpușa blondă și buclată. Era toată numai un zâmbet și radia lumină vie din ochii-i albaștri, ca doi aștri. Asta pentru că numai când ești copil poți însufleți orice obiect, aflându-te în alianță cu pasărea Phoenix, la modul direct.

Pentru asta trebuie doar să te încrezi orbește în luminișul nevăzut al simțurilor tale, să cobori în amfora din sferile-ți interioare – jumătate copil, jumătate pasăre – să simți totul cu intensitate profundă, și astfel, întotdeauna, ți se va deschide un drum de izbândă, din esența luminii infiltrată în sânge, ca o dobândă. Amintirea copi-

lăriei mele rămâne blocată în proprietatea unei colecții de păpuși căzută în tristețea falimentului, așa cum manifestul razelor de soare cade în tăcerea de abanos a întunericului după înserare.

Și la maturitate purtăm în interior spiritul Phoenix al acestei păsări fantastice, și astfel avem posibilitatea de-a fi zbor, undeva în ascunsele diagnostice. Ea renaște ori de câte ori ne simte în cădere, și ajută la umplerea golului de încredere. Cred că și-n păpușa Liliana trăia o pasăre Phoenix, care mă privea aproape omenesc de câte ori începeam să-i vorbesc, deoarece speranța prinde rădăcini și-n structurile cele mai solidificate dacă au deschidere spre mâinele din eternitate.

Această imagine sentimentală fixată în memorie face deseori să-mi fie dor de universul dispărut al păpușilor mele. Și ce tristă ar fi fost copilăria mea fără păpuși, ca o casă părăsită fără ferestre și fără uși sau ca un sultan fără serai ori ca viața bunicului fără cai. O singură pereche de cai a avut, și ei au reprezentat tot al său avut. Se ascultau reciproc, ca într-un ghioc, iar când îi auzeau vocea blândă, reacționau supuși la comandă, și în sunetul lor de copite, inima bunicului creștea-n bătaii fericite. Până într-o zi de vară, cu soare care dădea pe dinafară, cu aer cald din cer, când inima lui calmă s-a umplut de ger, pentru că bunicul a ales luna lui august pentru a-și părăsi viața spre liniștea locului îngust.

Atunci, caii lui cu copitele fierbinți, spre locul de apus l-au condus cumiști, cu coamele fluturând în aer, sclipitoare, iar din piele irizau milioane de căluți spre soare.

Caii bunicului, la fel ca păpușile, au avut ceva în comun cu legea nescrisă a viețuirii care-i acceptă omului orice pârghie din necesitatea de a-și atinge punctul de fericire. Și nu numai caii și păpușile evocate, ci și orice fel de povară necesară de dus pe-al vieții parcurs, spre eternitate.

Aceasta este viața, o povară din popas în popas, care se lasă-n picioare la fiecare pas, cum și cântul greierilor în iarba lor de stele, sub ușurătatea neștiinței că pot veni zile grele. Dacă ar fi să pictez viața, aș pune pe pânză o mare de pleoape vascularizate de niște inimi care le zbate, pentru că sub clipirile privirii, ochii noștri tremură întruna, și nu vor să vadă ochiul muririi. Ei doresc la nesfârșit să treacă prin rotundurile lor toată lumina în zbor, pentru că se trezesc diminețile ouă născătoare de soare până vine noaptea și intră-n somnuri clocitoare, ca în niște cuiburi întunecate unde să-și renască viața din apele încărcate, în liniștea dospitoare de sub frunte, după care, dimineața visată să lumineze în fereastră și ei să vadă din nou, cum crește soarele dintr-un ou. Așa sunt și ochii mei, așteptători de clipa din astral, pentru că permanent am impresia că pe-aproape

se întâmplă câte-un lucru esențial, prea luminos ca să-l pot distinge, poate chiar și-acum când – scriind despre asta – aud un glas de pasăre care se goleşte de cântec în sânge. Are și ea, la fel ca orice om, povara ei duioasă, în aria ei, luminoasă.

Ce-ar fi omul fără poveri? Poate s-ar crede atotputernic în virtutea impulsului de-a deveni și el un luminător pe întuneric, dar nefiind trecut prin roțile dințate ale durerii sau împotrivit zdrobirii de propria greutate, n-ar putea să-și desăvârșească puterile limitate.

La fel, păpușa din fotografia amintită este povara dulce a fetiței care-a uitat de ea în acele momente și dovada protecției din iubire sub amenințarea morții iminente, ea regăsindu-se în nevoia crizei prin puterea ei de sacrificiu asemănătoare cu cea a păsării Phoenix care – după cum spun legendele – când îi moare părintele, îi cară leșul în spinare spre un singur loc fix – oricât ar fi de departe, de oriunde l-a găsit –, la Templul Soarelui din Egipt.

Imaginea ne spune o poveste a unei fetițe uimitoare, însă nimic altceva nu-i nou sub soare. Clișeul o ține în transă, dar eu scriu despre ea la gândul dacă a ajuns cu bine acasă și dacă nu cumva a sfârșit-o vreun suflu, ceea ce oricum n-aș putea să aflu. Ea va rămâne în fotografie, inertă dar vie, repetându-și scena la nesfârșit

pentru toți copiii care-și trăiesc dramele, fără vină, într-un corp de Sisif.

Pasărea Phoenix a suferinței are miros de pene aprinse, dar de-acolo își trage puterea nașterii inverse. Este cel mai bun exemplu de a nu-ți trăda sau abandona lupta, în numele credințelor și-ale principiilor, în dorința victoriei unei mari idei. Fetița din fotografie reprezintă pasărea Phoenix din mijlocul coșmarului, prin puterea, încrederea și speranța în revenirea miraculoasă a binelui și-a păcii, cu siguranța că tot răul se va sfârși. Așa cum Dumnezeu l-a creat pe om din propria lui viață, din propriul său Eu, tot așa și omul creează la rândul său prin manifestarea capacității lui de a fi un mic Dumnezeu, iar, datorită acestui har, și fetița a avut puterea de-a imagina binele peste tot ce-a trecut cu greu.

Există câte-o zi când toate din jur cad în genunchi o dată cu tine, ca ultimele fărâme de gânduri sub ghilotine, lepădate de marele munte al cheltuielii în tăcerea asurzitoare a îndoielii. Acea zi nu este nici a ta, și nici măcar a ochilor tăi goi de mirare, și nici nu ține cont de puțința sau neputința ta vindecătoare. Ziua aceea este noaptea albă a ținutului soarelui-răsare, acel loc înșorit, fără lumina unui soare, unde mărul din vechime, de după scuturarea păcatului, nu mai poartă aroma înșelătoare a amăgitului, și întâmpină întoarcerea acasă a

pribeagului doar cu adierea amintirii de sine, a drumurilor căzute-n ruine, abandonate din nevoia de salvare, după ce și-a aruncat pantofii roși de păcate pe-o apă neagră de uitare. Sub umbra aceluia mărar poți sta liniștit, în sfârșit, să descoperi în căușul palmei miezul acelei prime zile în care-ai fost fericit, și care te poate transforma – din nimicul ce-ai fost – într-o clipă de artă divină, ce-i dă întoarcerii un rost, iar păcatului, golirea de vină.

Până atunci totu-i posibil pe fața pământului dacă crezi în imposibilitatea imposibilului. O pietricică lovită cu piciorul la întâmplare poate să pornească în aer o poveste plutitoare, și să facă dintr-o zi banală, o zi mare. Și ce zi frumoasă am și eu câteodată, când soarele coboară și umbre lungi îmi rotunjesc în curte masa pătrată. Nu mă șochează frumusețea ei, ci doar puterea de-a pătrunde subtil în suflet, ca mirosul florilor de tei. Și ce noapte frumoasă am după câte-o banală înserare, aromată ca un ceai negru, și luna plutind în ea o felie de soare, iar eu îi cad în genunchi la picioare, sub mana întunericului erorii, irizate de lumina iertării. Așa trec uneori pe puntea nopții, precum o literă greșită dintr-o carte, iar luna, în strălucirea ochiului ei, îmi înghite în plina noapte, și toate semnele de moarte.

În nemișcarea acelei fotografii frica este vizibilă, dar există un punct invizibil care constituie punctul de sprijin, așa cum există în vinovăția fiecărui minut o secundă intangibilă, salvatoare, prin propriul ei tribut, de-a se extrage din timp și-a fugi de trădare. Grație acestui punct miraculos și fetița se va ridica de jos, dar va continua în același firesc pentru că-și iubește păpușa mai mult decât omenesc, și va fi de-ajuns doar o undă de fum sau un pocnet pentru ca să se lipească din nou de păpușa ei, ca un magnet. Din cauză că este nevoie de sute de ani de pace să se stingă urmele calde ale unui război cu sânge rece, dar și datorită faptului că-i ajunge omului larva păsării Phoenix purtată în amintire sub forma unui obiect adorat pentru a avea puterea să ierte și să continue, cu orice război, împăcat. Așa cum și eu, după ce tata a fost nevoit să plece, m-am decolorat ca un vers de Goethe într-o carte veche. Iar dacă s-ar întoarce i-ar trebui un creion ascuțit, din uitare să mă recontureze, cu inima să-nceapă, dintr-un blocaj s-o resusciteze, pentru că înainte de-a fi deștelenit din propria-i rădăcină, din corpul înmuiat cu apă de morfină – și nu numai corpul, și nu numai patul, ci și îngerul de veghe care-i șoptea înaltul – m-a pândit din dragoste părintească, iar când de-atâta nesomn la un moment dat am ațipit, a ales în liniște să mă părăsească, și în acele clipe și-a tăcut durerea și a murit. Așa se întâmplă și cu amintirile, se

duc și ele ca valurile. În amintirea tuturor amintirilor dureroase și uitate în timp, voi ridica într-o zi o statuie din oase într-un cuvânt – cuvântul trădare început cu literă mare.

Revenind la păpușile iubite care nu mai există, am în casă un alt obiect adorat, o sită veche, albastră, cu smalțul zgâriat. Este prea mică, mi-a spus odată o vecină, mi-ar trebui una nouă, cu găurile mai dese și mai mari, a continuat ea cu bune intenții, aceasta fiind adevărul evidenței, pentru că sita-i, într-adevăr, prea mică și prea veche, dar nu are nici înlocuitor și nici pereche, pentru că-i de pe vremea bună, când bunica strecura prin ea cu răbdare cartofii fierbinți, să postim împreună pentru mării sfinți, sub semnul crucii mari cât luna, făcută-n aer cu mâna, însemnând o nouă zi de adorare din fiecare sărbătoare. Așa-l invita bunica la masa noastră pe Dumnezeu, să împărțim împreună cartofii unși cu ulei, în slava numelui său.

Între timp, bunica și-a scurs mâinile-n pământ, ca niște comete ale întunericului, și mi-a rămas doar sita păstrată de dorul dorului și luna – pe care-o priveam împreună din pat prin perdea – ca un clopot de amintire luminos cum a fost și colțul puțin mai întunecos unde ea îngenunchia, și se ruga spre catedrala de sus de care-mi vorbea. Cred că și luna-i o catedrală pentru crucea-i

existențială la rândul său, așa cum cred și eu câteodată că sunt Ana a lui Manole, care este eu.

Omul este, de multe ori – cum și noaptea care nu-i nici lumină, dar nici beznă totală – nici viu de-a binelea, dar nici mort de-a dreptul, debusolat în echilibrul câte unei nebuloase, dar întotdeauna cu inima orientată deasupra ei, peste acoperișul lumii, spre ușa de aer a luminii deschisă spre locul focurilor vii. El rămâne moara de măcinat a visurilor, cea care poate amesteca și aurul și gunoiul în același vas alchimic de sub pielea lui până la măcinarea completă, iar înainte de-a muri e singurul capabil să-și înghită moara de vânt în cea ultimă suflare de cuvânt. El semnifică același simbol al manifestării marelui necunoscut, și chiar de trăiește într-o peșteră pustie el poate fi locuit, la rândul său, de-un turn sfânt de sihăstrie. Aceași apă curgătoare din vene îl duce spre următoarea zi, pe sub frunzișul propriilor gânduri doritoare de miazăzi, între malurile de fum ale neprevăzutului, dar mereu clădindu-și drum spre mai departe, săpându-și albia chiar și cu unghiile sparte, din dorința de a-și prelungi cu încă câțiva metri înaintarea spre rod și, totodată, apropierea de umbra marelui pod și, în același timp, măcinându-și de unul singur albia trecerii din cuvânt în cuvânt, spre eterna himeră a zilei de mâine până-n ziua când umbra-i va

cădea în golul ultimei guri de pâine. Pentru toate există experimentul de-a fi noapte.

Nu există nopți mai frumoase decât cele-n care luna aruncă raze luminoase. Luna îmi amintește de stâlpul de foc călăuzitor pe vreme de întuneric, din vremea exodului biblic, de soartă împlinitor. Poate că ea înglobează și-acum istoria primului semn luminos, al acelui stâlp de protecție împotriva întunericului de jos, și perioadele ei reflectă faptul că totul are poziții schimbabile, iar noi, în plus față de ea, liberul arbitru de-a ne alege datele. Lumină lăptoasă a lunii smălțuind pământul compensează nopțile-n care norii o ecranează. Luna reprezintă un indicator foarte valoros al rânduielilor divine pentru că emană lumina care i se cuvine, dar din dar, din partea soarelui care, la rândul lui, e-n strânsă legătură cu prima scânteie din geneza universului. Asta arată că lumina primei zile a invadat totul ca o aghiazmă mare, se varsă și umple toate cupele purtătoare de goluri primitoare, separând întunericul de lumină ca un clopot în Vinerea Mare. Tot așa-i și pentru noi, oamenii – același timp prezent face diferența ca un paznic al exilului clipei viitorului, trăite și izolate în celula trecutului. Cel mai bine înțelegi dacă te acordezi cu simplitatea frunzelor, căzute prea timpuriu de pe brațele copacilor, îmbibate cu gloria putredă a viitorului din visul ierburilor.

Omul, deseori, cade pradă celor mai imposibile visuri împrăștiindu-și clipele în afara limitelor care-i asigură decorul așa cum un râu își prăduiește curgerea și măreția în leagănul nisipului, consumându-și izvorul. Peste toate, timpul rămâne vântul răsfirător al tuturor viselor a căror plasmă își ia zborul către izvoarele de apă vie, așa cum și clopotul își bate-n lovituri grele marea lăcomie, împrăștiindu-și credința pe aripile zborului spre providența cerului, unde să-și răsfire sunetul în astre, cu parfumul culorii albastre. Un mod de-a dărui lumină neîncetat, din lumina lui Dumnezeu adevărat.

De câte ori mă întâlnesc cu cineva, facem schimb de lumină între noi, fără să ne dăm seama. Sau, când iau cana de ceai în mână, la fel, ne amestecăm luminile împreună. Cana de ceai face schimb de lumină cu polița care – la rândul ei – a primit lumina de undeva. Prima lumină își păstrează strălucirea intactă, atâta vreme cât este alimentată din restul pentru care-a fost creată, deoarece o legătură divină înlănțuiește în asceză, permanența lungului drum desprins din geneză. Totul este un lanț al creației, iar luna este și ea o verigă a imaginației, fără de care s-ar rupe lanțul și poate s-ar prăbuși tot universul. Cum spuneam, nu există nopți mai frumoase decât cele cu lună, dar asta se datorează și norilor care-o descoperă, și întunericului care-o face

vizibilă, și soarelui care-o luminează și trăirii noastre care-o conștientizează.

Frumusețea oricărui lucru trebuie descoperită și acceptată, că altfel, orice frumusețe ar fi în pericol să cadă în propria ei gaură neagră deoarece nimic nu poate se poate perpetua fără speranța care vrea să vadă. Întotdeauna înaintea apariției unui lucru trebuie să fi fost un cineva care să-l viseze, și să-l imagineze. Și această carte se poate citi acum, pentru că eu am visat spre ea un drum, și el s-a materializat pentru că există hârtia și literele pe care alții le-au visat. Iar eu trăiesc acum având un nume pentru că cineva a dorit să vin pe lume. Pentru asta aleg o zi la întâmplare, și fac din ea o zi mare. Intru în catedrală să stau în genunchi, mică o vreme, apoi cumpăr o lumânare și-o aprind spre mulțumire, în nisipul din dreptunghi, mare o vreme, după care cu ochii ce-mi ard, cobor în bulevard, și pășesc cu flăcări în păr irizate de-adevăr, multă vreme, iar pe toți oamenii pe care-i întâlnesc încep, și mai mult, să-i iubesc.

Ei, cei care mă observă, rămân cei care nu mă lasă singură pe drum, ei sunt acei camarazi asemănători cărora le este dor de pâinea copilăriei și-acum, cea care creștea în mine stelele oaselor de mâine, și dacă vreodată nu-i voi mai recunoaște în cuvânt, va însemna că nu mai pășesc pe pământ, ci undeva spre un tărâm nou și fantastic, cum și copilul care face un castel de nisip cu o

lopătică de plastic, plin de uimire în vreme ce nevăzutul din jur cântă ceva despre mântuire. Pentru că acel copil, în acel moment, este regele nisipului, și-al castelului și-a tuturor văzutele și nevăzutele, și asta arată puterea poruncii fiecăruia, spre ce parte a lumii vrea să stea.

Ei, cei care-mi apreciază trăirea, nu perturbă capodopera de-a fi coborât în stradă lumina, își continuă și ei căutarea, și ei vor să descopere, să construiască opere noi peste vechile opere.

Toate aceste lucruri înconjurătoare sunt opere create de oamenii trecutului în care ni se arată nevoia lor de manifestare, de-a se amprenta și-n altceva, înaintea lutului. Cele vechi vor fi înlocuite permanent în universalul testament. Prin fiecare creație proprie încheiem un armistițiu cu nevoia de cunoaștere, dar pe care-o tot împingem prin necunoaștere, generație cu generație, spre-aceleași maluri ascunse de sălcii aruncătoare de frunze. Aceasta este frumusețea pământului, faptul că trăim din visuri în visuri, ne avansăm unii pe alții în propriile noastre lumi imaginate, cumva ne naștem în substanța gândurilor radiate din urmele celor de dinainte – la rândul nostru cu o altă viziune –, și tot așa la nesfârșit, atâta timp cât lumea va avea nume, pentru că visele, doar atâta vreme, nu vor avea sfârșit.

Între timp am rămas în compartiment doar cu domnișoara care ascultă ceva la căști. Ceilalți au coborât

din tren, fiecare în stația lui. Domnișoara fredonează ceva, semn că ascultă muzică, și nu o deranjează prezența mea. Își construiește viitorul în glasul roților de tren.

Dar, chiar și așa, o solitudine a ta întotdeauna va exista. Nimeni nu va vedea întunericul pe care-l străbați de unul singur spre dimineața zilei de mâine de care nu ești sigur. Acesta-i portretul zilelor următoare care trec printre degetele tale făcute să-i deschidă culoare. Mereu vor fi portrete noi, dar niciodată unul ca al tău chiar dacă același ambalaj le va înveli, și niciodată – aici pe pământ – nimeni nu va cunoaște atelierul unde se naște culoarea lumii. Omul care vinde flori întinde aceeași mână ca și-a celuia care caută comori. Întotdeauna la capătul mâinii se află o iluzie în căutarea pâinii. Iluzia, pentru un om, este un lup hăituit, se află oriunde te vei întoarce, sau de unde ai fugit. Întotdeauna va exista un început de primăvară după sfârșitul unei ierni, într-un carusel rotitor din harul de rotire, când greu, când mai ușor. Și totuși, trebuie să trecem peste obstacole fără să așteptăm, din ceruri, miracole. Noi suntem creatorii lor, iar ele sunt singurul inamic și unicul apărător. Suntem lupta noastră între atac și ofensivă, și sunetul vreunei săbii scoase din teacă, deopotrivă, care poate să scrie în aer zvonuri de lupte deșarte sau psalmi despre viață învingătoare de moarte.

Pentru asta avem nevoie de deschiderea canalului sufletului permanent spre seninătatea divinului așa cum și hornurile sobelor au nevoie de-un culoar, ca să elibereze visul lemnului, dar și de câte-un coșar, care să-i facă drumul curat și liber spre cer. Și pentru soba mea coșarul alege câte-o zi senină să-i curețe hornul de neagra iarnă, după care, verifică golul cu o oglindă, și-albastrul ceresc coboară în mica bulină. Astfel, îmi lasă hornul liber și senin ca el, și de fiecare dată îmi lasă-n sobă un ban albastru de cer.

Acest mod de înaintare în imagini reprezintă permanentă noastră întoarcere la origini. Nu ne putem desprinde din ramificațiile istoriei pe ale cărei creneluri vibrează lumile trecute ca un vis al gloriei. O altă istorie nu avem, și numai de ea depindem. Oriunde ne-am afla în prezent suntem și-n istorie, concomitent. Orice-am face ne aflăm și-n corpul fizic, dar și-n acel spațiu metafizic. Oriunde ne îndreptăm ochii suntem doi, subiectul pe care-l privim și noi, și întotdeauna ne aflăm în locul potrivit condiției terestre pentru că rolul pământului stă adăpostit în puterile noastre.

Suntem acasă oriunde ne-am afla, fie curtea sau strada, norii sau luna sau orice altceva. Suntem totul oriunde ne-avem locul, timpul sau anotimpul, iarna sau vara, dimineața sau seara.

Acasă este olimpul fiecăruia dintre noi, sub bucă-
țița de cer pe care-o locuim, și cu care speranța și dorința
cea mare le altoim. Pe sub cerul – mormântul pustiirilor
în crucea soarelui – colindă marșul meu de libertate în
fiecare zi a darului. Trăim între cer și pământ precum
Isus între cei doi tâlhari privind viața cum se stinge în
lumina speranțelor mari. Ea seamănă cu dansul colorat
din puritatea și netezimea zborului unui porumbel care
știe să-și deseneze călătoria pe harta aerului, vesel, pen-
tru că-n ochii lui goi de îndoială curge mirul cerului aflat
într-o permanentă revărsare confesională, diferit de cea
a noastră – veșnici căutători de liniște –, dar aglomerați
de propriile cauze de neliniște. Pe mine mă liniștesc
visele neliniștitor de liniștite, cele de-o senzație atât de
discretă încât se pot auzi sunetele muzicii desprinse de
pe claviatura neatinsă a unui pian, sunete albe ascunse
într-un negru cal troian, urcătoare spre undeva în spațiul
ceresc unde totul se amestecă în culoarea roșie a
începutului neomenesc.

Am câte-o zi când abia aștept să vină seara, și nu
trebuie să fie neapărat o zi grea. Îmi place aroma serii
când toate înfrângerile se întorc acasă, un panaceu, se
așază în inimă ca într-un muzeu, iar noaptea crește
baricada sentimentelor împotriva tuturor regretelor.
Printr-o asemenea seară ai ocazia de-a șterge petele
negre din suflet cu batista albă a luminii de zi care

se-adună încet. Noțiunea de înserare lentă înfășoară – ca o fașă – legătură moale dintre momentul de peste zi în care-am fost lașă și cel de pace al nopții, ca un pansament nevăzut pentru rana cu decepții. Nu reușesc să trec nicio zi fără impuritate, fără cel puțin un moment de lașitate. Pentru risipirea valului de acoperire am o pernă minune din puf de pasăre. Radiază memorie solară orice-aș trăda pe față – fie un animal rănit într-o ascunzătoare, fie o pasăre captivă într-o prinzătoare –, puterea ei nu constă în marja mea de eroare, iar asta șterge orice urmă de gheață.

Și dacă proporția de păcate e prea mare, apa călduță din ochi are puteri vindecătoare. În substanța lacrimilor se topesc spiritele îngerilor întru neutralizarea durerilor. Ei intră în materie să-și distileze puritatea de apă a cerului în tot ce-avem înlăuntru, ca sediment toxic, pentru că tot noi suntem și eprubetele chimiei de vise dumnezeiești, cu har osmotic.

Noțiunea de înger coincide cu sufletul omului, din geneză, și rămâne cea mai mare nevoie împotriva bruiajelor care duc spre pierderea de sine în antiteză.

Regăsindu-l pe înger îl regăsim pe Dumnezeu care fără să-și piardă unitatea se răspândește peste tot împărțind dreptatea. Până la urma aceasta regăsire duce la deschiderea sufletului care, astfel, ne menține integri în propria zidire spre cer, depășind limita critică a

păcatului. De la îngerii vine forța de a ne salva calea dreaptă, deși, fiecare are-n drum curbe de amăgiri care-așteaptă, cum ar fi și-un crin înflorit, care-l poate otrăvi pe cel care-i cercetează puterea, la modul sporit.

În fiecare seară aprind becul și fac lumină-n casă, într-o clipă, la fel cum și Dumnezeu a făcut în prima zi, și-abia după aceea cu lumea, echipă. De-atunci suntem cu el în strânsă legătură, precum păianjenii cu propria lor țesătură. Omul a creat o astfel de lumină din nevoia de a-i pune opreliști întunericului, așa cum păianjenii și-au găsit în țesutul pânzei reveria rolului de a-i face noduri golului.

Câtă răbdare poate să aibă un păianjen spre deosebire de om, încât să nu se-arunce în golul țesăturii lui, ca un fruct îmbătrânit și necules dintr-un pom? Sau poate există un punct magic în fiecare din noi, pe care încă nu l-am descoperit, și prin care am avea răbdarea și lamentația păianjenului liniștit. Pânza-i încercuiește conturul, cerc după cerc, dar el își continuă drumul ca un melc. Eu am abandonat înaintarea ori de câte ori pragul peste care trebuia să trec îmi părea că se înalță și închide intrarea, iar asta-mi arată o dată-n plus că un păianjen prins într-un colț este mai puternic decât un om, ba chiar și mai sus. Dar mie nu-mi plac colțurile, nici de stradă, nici de pâine, pentru că nu au deschidere, iar

eu, la fel ca apa, caut ieșire din orice. Poate că omul chiar posedă o genă a deschiderii, și de aceea a înființat închisorile ca pedeapsă a devierii. Omului nu i-a fost îndeajuns niciodată doar să se bucure de câte-o deschidere revelată, pe ideea că sunt lucruri care trebuie doar contemplate, și nu imitate. El caută să exploreze tot pământul, mai mult decât e posibil, și-ar vrea să-l descopere până la miezul invizibil. Din această stare nefirească a ajuns – el pe el însuși – să se cotropească. Pentru că după ce-a descoperit ceva, a început să exploreze tot mai mult, cu dorința să asimileze mult prea mult.

Dar, omul se duce ca un val de mare, pe sub același soare, undeva într-o tihnă sub miliardele de fire prăfuitoare. În urma lui rămân câteva urme cum ar fi o mână de scoici împrăștiate pe-o plajă ca niște silabe a bunului rămas de strajă, într-o formă ortografică a numelui dezghiocat de coajă.

Trebuie să mă uiți... tre-bu-ie... să... mă... lași... șoptește sunetul apei în bolboroseala urmei pentru cei rămași. Fiecare om are un dor al său căruia-i dator să-i ducă dorul, să-i țese venirea în pânzele așteptării, cu răbdare și drag, sperând ca-n fiecare dimineață zorii să-i aducă corabia așteptată în prag. Cele mai jalnice vise sunt visele pierdute, dar repetitive în obsesia unui trecut, în care el însuși, visul, a purtat ochi de văzut. Cu toate

aceste fețe, visul rămâne, pentru om, cosmos și frumusețe, deși nu aparține lumii, ci este dobânda ilicită a trăirii, iar dincolo va crește spre nemurire adâncul unui alt tip de descoperire.

Visurile creează vise, din dorința omului de-a încălca divinele cutume, fără să ia în calcul imposibilitatea accederii lui dincolo de ultima închidere de lume. Astfel, pe fiecare treaptă, pășim pe traverse de vis, din faptă în faptă.

Dorind să atingă cerul omul nu se teme de înălțimea lui, care până la urmă îl va absorbi din loialitate prin rotițele lui Dumnezeu care se manifestă, nevăzute. Pământul cu tainele sale este mormântul creației lui coloniale. La primul ivit al luminii de dimineață, Dumnezeu coboară în semn de viață, ca și cum ne-ar mai dăruia din suflarea lui încă o zi. Apoi vin semnele stârnite din voia lui – poruncă –, iar semnătura i-o regăsim pe toate creațiile din jur ca pe niște condici de muncă, din care întotdeauna va lipsi clipa plecării spre stingerea de ultimă zi. Ea vine, pentru fiecare, pe nesimțite, cu precizia alunecătoare a unei ghilotine ascuțite, dar fără zgomot, ci într-un mod subtil, asemănător cu sunetul unui fluieraș de copil, sau cu fumul de tămâie ori parfumul florilor de iasomie, sau sfârșitul unui basm înaintător spre aburul de legendă a viului ori

ultima fluturare de aripi a unei pasări amețite de ultima-i reflexie pe sticla cerului.

Dar pânza nevăzută a omului spre deosebire de cea a păianjenului este fierbinte, și lasă cicatrici în minte. Mă gândesc la marii cuceritori din istorie, și mi se face frică de mințile căzute în nebunie. Nebunia omului e mai devastatoare decât bomba atomică, creată de el ca exponent din puterea lui demonică. Calea vinovată a nebuliei cred că pornește dintr-o gaură neagră a creierului, care încă nu-i descoperită, gaură care înnegrește substanța gândului, când e prea mult intrată-n ispită.

Seara există în fiecare zi ca să puncteze ușor noaptea care va veni, iar păianjenii există în harta lumii ca să-i puncteze omului lucrarea cu amprenta deșertăciunii. Cine ar putea vindeca păianjenul de obsesia țesutului, și cine l-ar putea egala împrumutându-i cadența pulsului în circuitul de îndatorire din povestea vieții lui?

Cred că numai înserarea poate asta. Ea își așterne culoarea în ritmul moale al luminii ca un fel de împăcare a întunericului cu frica lumii. În mijlocul unei seri te simți ca un pai în liniștea unui balot fără glas, așa cum și păianjenul se află în liniștea fără timp din țesutul său ceas.

Cea mai lapidară forma de existență este cea a păianjenului. Își distruge golul de diferență dintre geneză și apocalipsă, arătând că tocmai această diferență ce

impune diferențele este forma cea mai înaltă de a-ți cunoaște limitele. În rădăcinile lui prezente, subminatoare, se află rădăcinile rădăcinilor viitoare. Lejeritatea luminoasă a păianjenului în lecția țesută cu simplitate, este dovada că lucrurile mari și importante se reduc la măcinarea prezentului. Păianjenul nu are o existență eliberată de acțiune, dar urmările ei sunt niște cascade ale disprețuirii propriei lui forțe, fără să aibă ceva de pierdut. Intenția lui devalorizează constant lipirea de umilință, și valorizează apropierea spre stăruință, localizându-se între măsurile impuse, și cunoscându-și limitele puse. El rămâne exact cât se întinde până la ultimul fir țesut. Un fel de dăruită risipire, care-l face mai puternic în propriile fire, pentru că astfel își dobândește procesul de-a vieții fără să-și piardă din limpezime și integralitate, și fără să se detașeze de marea-i fragilitate.

Păianjenul își descoperă de unul singur limbajul înțelegându-se prin el însuși, modelându-și mesajul. El este de un individualism strălucitor în zona spiritualului, aprofundând ceea ce reprezintă destinul lui, în așa fel încât și dacă ar avea discernământ arta lui esențială ar rămâne tot aceeași vânare de vânt. Își respectă reformele, adaptându-și exterioritatea fără impunere. El se recalibrează permanent, alcătuindu-și structura de cunoaștere în propria sa dimensiune. O mare parte din ceea ce-l

întregește, moare permanent, dar el nu-și pierde din vedere deplinătatea nimicului care pândește.

Câteodată, seara, stau în curte cu gândul la nimic, și curtea se umple cu mii de intrări, pentru că numai așa are spațiu identic, când ochii minții sunt goliți de tulburări. Degetele serii mă mângâie pe obraz, iar eu mă simt sora ei mică și sora trandafirului meu roz și sora acestui subiect de gândire utopică. Până vine noaptea cu-ale ei somnuri, și duce imaginile serii în mățăsurii, după abdicarea zilei trecute în numele unei victorii nedorite.

Dacă nu cumva intrăm în realitatea viselor, cum în ochii blânzi ai sfinților. Într-o astfel de închipuire am putea recunoaște că noi ne transformăm din sinele viselor noastre. Avem oglindă în tot ce privim, iar dacă suntem atenți vom sesiza acel nenumit sublim care ne oprește să ne contopim. Acest subiect dezvoltă o cale în continuă întindere înaintea spiritului care nu permite să ne abatem de pe unda prezentului. Eu nu voi putea țese niciodată o pânză de păianjen, cum nici el nu va putea să scrie pe hârtie vreun semn, dar țesătura lui poate să-mi umbrească în majusculă chiar și cea mai importantă virgulă. Rezerva lui pe lângă a mea pare instabilă, dar el se înnoiește într-o permanență ineputabilă. Din țesătura lui pulsează idei la fel cum și în această descriere, dar el este constant în micul lui întreg spre deosebire de ideile mele schimbătoare, pentru că tot ce proclam acum, aici,

poate chiar mâine-am să reneg. Păianjenul își asigură micul univers într-o ață, pe când eu, ca tot omul, caut să-l descos pe față, deși rămân același trecător printre trecători, la fel cum și căutătorul de comori și vom sfârși ca orice trecere de nori. Îmi trece asta prin minte de câte ori trec pe lângă azilul de bătrâni – între piața de vechituri, un cimitir și aeroportul orașului – mai ales vara când curtea-i verde, ca un dar din partea cerului. Îi văd pe cei internați cum stau liniștiți pe băncile de lemn, unii cu ochii în propria contemplare a trecutului, alții privind cu tristețe avioanele care nu le-aduce niciun semn, iar câțiva visători privesc lentoarea trecerilor de nori, deasupra azilului. Cu toții au pe lista speranțelor așteptarea, an de an, a rândunelelor. Ei, azilanții, sunt oamenii ce-și tac tăcerea în lipsa posibilității alegerii. Ei sunt vulnerabilii pământului, și amestecă orice așteptare în complicitate cu bătaia vântului. Astfel se poate întâmpla ceva la care nu te-ai aștepta.

De pildă, să deschizi ușa casei și să găsești în prag un rest de lumină veche pe care-o credeai stinsă, și care să înalțe din cenușa uitării o poveste reaprinsă. Să descoperi că ți-a fost dor de o zi în care ți-ai pierdut iubirea, iar ea să se înfiripeze din nou din ea. Fiecare avem o ramă a timpului unde ne repetăm câte-un desen alb-negru din culorile trecutului, care se tot îngroașă cu trecerea anilor în memorie, până se face un deal negru de

melancolie, dar care se poate surpa într-o peșteră de armonie cu durerea ta.

Înlăuntrul său se odihnește resemnarea de blestem, cum undeva, nu se știe unde, și măgărușul din Bethleem. Restul de lumină din prag s-ar putea amesteca cu desenul tău drag, într-un nou desen de acuarele, vindecându-te homeopatic cu aurul din galbena-ți tăcere. Pentru că negrele și grelele tăceri sunt, de fapt, galbene și fragile ca păpădia, dar pot pătrunde și se pot ascunde oriunde, chiar și într-un titlu scurt de poezie mică, sau într-o coadă lungă de rândunică.

De mică m-au fascinat rândunelele, dar mai mult cuibul lor pe care și l-au făcut pe coridor, pe care-atunci îl priveam ca pe-o jucărie, iar acum mi-l amintesc ca pe-o jertfă vie. La fel a fost făcută și casa, din pământ, ridicată din mâinile înaintașilor mei, și mângâiată de jur împrejur cu duhul sfânt. Această amintire constituie o punte între casa în care-am trăit și casa cerului unde-au plecat ei după ce s-au îngerit.

Când purtam mintea mai mică am crezut că îngerul meu sălășluiește într-o rândunică. Pentru că o copilărie îngerește toate materiile pe care le întâlnește.

Îngerul din rândunică ridică-n mintea copilului o catedrală gotică. Toată puritatea lui trece în febra de frumusețe a jocului, prin ochiul său strălucitor în zborul lor, osânditor. Dintr-un astfel de cuib făcut cu greu

radiază suprema putere a lui Dumnezeu. Cuibul de pe coridor era deasupra unei dungii albastre, trasată cu pensula de către o femeie din sat care văruia case. Văruia cu dragoste de Dumnezeu, că așa primise poruncă, zicea ea, iar hrana pentru copii ei depindea de câtă culoare folosea.

Casa noastră avea varul strat peste strat, odată cu trecerea anilor, adunat. Țin minte c-o urmăream pe acea femeie cum răzuia zidul ca să-l repara, și cum alte dungii, din alte vremuri, ieșeau la vedere. Această amintire mă fascinează acum, îmi imaginez lumea de dinaintea mea care a trăit sub același acoperiș, și s-a făcut scrum sub dealul de pietriș, părăsind casa rînd pe rînd, pe tăcute, și lăsând în urmă un roi mut de necunoscute.

Păstrez o cheie de-acasă, ea miroase-a floare de iasomie, și nu va dispărea cât voi fi vie. Cheia de fier și-a pierdut demult utilizarea, atunci când și-a făcut rădăcini de zădărnici, iar acum doarme într-o gaură neagră de uitare, și doar la câte-un moment de amintire mai tresare. Îi cunosc bine modelul și mărimea, dar nu pot deschide decât poeme cu ea. Acolo-i cresc aripi, și zboară-n mii de clinchete asurzitoare, după care-ajunge în locul ascuns, în cuibul de tăcere încălzitoare.

Rîndunica din coridorul casei părintești, la fel ca înaintașii mei, a viețuit în legile pămîntești, iar după ce-a locuit acolo un timp, a plecat pentru totdeauna

lăsându-și cuibul gol în urma urmei, care și el în timp a dispărut din golul formei, dar nu și din mintea mea care într-o bună zi mă va părăsi și ea.

Din locul unde-a fost cuibul se desprind și-acum, rânduri – rânduri, stoluri de dungii colorate în aripi de zboruri, așa cum totul se desprinde din forma terestră, spre-a se înălța spre arcada albastră. La fel și floarea de rochița-rândunicii, după ce stă în iarbă o vreme își ia zborul spre ierburile supreme. Poate și sufletul bunicii se ascunde primăvara într-o floare de rochița-rândunicii. Nu pot sigur să știu, dar cred că ea coboară în fiecare primăvară, în apropierea mea, și renaște-n ceva viu. Poate-i chiar acum în această hârtie, iar eu scriu pe fruntea ei argintie. Cum ar fi să scrii pe fruntea unui om, așa cum scrie vântul pe frunzele unui pom? Or, ce s-ar putea scrie în afară de-o poezie? Eu, dacă mi-ar trece prin minte așa ceva, cred că un haiku despre zbor aș formula, dar nu din litere, ci dintr-o lungă mângâiere care să imite curgerea de miere. Fruntea unui om poate fi comparată cu o foaie de hârtie pe care un gând ar putea-o înverzi într-un haiku de aprilie.

Suntem în imitație cu oglinda interioară de foc precum și aroma cu fumul din amestecul de tămâie și busuioc. Nu vom muri fără să-i aflăm scânteia ce-o ține încinsă, pentru cuvântul ce ne ține inima aprinsă. Cuvântul acela e mut și adorabil, la fel ca intenția primu-

lui Cuvânt din marele inefabil. Culoarea lui lucește în silabe de lumină, unduiește, se-apleacă în respirația ta caldă ca o salcie pe-o apă cristalină, ca o întrebare, ca un răspuns, întrebare și răspuns, într-un dialog de nepătruns, de când ai deschis prima dată ochii și te-ai trezit din naștere, cu toate stelele tremurând în cerul gurii tale în zbatere. Mai târziu făceai probe de vorbire, de silabisit viața mai concret, dar necuvintele dinaintea nașterii au rămas în orbire, și te poartă prin viață din simțire cum și pensula unui pictor pe-un autoportret. Ele sunt tezaurul istoric de pe columna genezei pe care n-o va eroda niciodată nici soarele, nici apa, nici vântul, ci doar Cuvântul. El, Cuvântul, rămâne marele maestru care te zidește sau te dărâmă, clipă cu clipă, și care te poate înghiți pe dinăuntru ca pe-o fărâmă.

Omul trebuie să-și completeze cărarea în integritatea drumului său, dar să nu uite că este un simplu pelerin, așa cum funcționează și rândunica în programul divin. Ea a primit o rețetă de-a viețui rotund, și-o închide punct cu punct, însă omul tot așteptând un miracol care să-i nesfârșască drumurile, își irosește toate zilele deși miracole se petrec la toate colțurile. Nu demult mă aflam într-o stație de tramvai, în centrul orașului aglomerat de lume când, deodată, o bătrânică mi-a atras atenția comprimând într-un punct toată agitația. După ce a intrat pe spațiul verde al ierbii și a lăsat bastonul în iarbă, a

desfăcut o pungă și a-nceput să arunce semințe spre doi porumbei pe care-i văzusem și eu dinainte. Porumbeii s-au înmulțit, au început să vină cu zecile, din toate părțile, ciugulind hrana ca evreii mana. În semn de omagiu unii îi desenau zig-zaguri cu zborul, alții îi pupau bastonul, iar caruselul lor n-a iscat nicio furtună de vânt, și mi-a răscumpărat pentru câteva clipe toate furtunile din gând.

Libertatea porumbeilor îți umplu pupilele de cer, de aroma spicelor pe deasupra cărora trec fără istovire pe drumul lor spre acoperișurile caselor muritorilor. Și dacă se iscă vântul, din partea lor, poate să se cutremure pământul. Trebuie să le vezi somnul și frigurile și lacrimile, ca să începi să-i cunoști, să le preiei liniștile, să cauți ieșirea din rândul lumii prin porul tău de țipăt, acela pe care nu-l vei manifesta niciodată până la capăt, singurul capabil să-ți indice calea spre libertate, aceea care se poate ivi brusc din îmbrățișarea dintre iluzie și realitate, cum ar fi o zi în care ai plecat în oraș, și observi că trotuarul nu este chiar atât de cenușiu, ci cu nuanță de argintiu, și zidurile – de la soare – au o nuanță aurită, și că tu până atunci ți-ai rostogolit toate zilele în niște bolovani grei pe o vale greșită.

Sunt oameni care vor să aibă tot adevărul la îndemână, și lipsiți fiind de puterea aceasta recurg la tot felul de trucaje, dar ignoră faptul că adevărul se află într-un

loc în care nu se poate ajunge decât prin divinele mesaje. Din fericire există oameni care nu vor să afle nimic din viață și trăiesc în necunoștință, la fel ca rândunelele, iar această credință fără rațiune le prelungește fiecare clipă spre perfecțiune.

Până la urmă n-o să putem aștepta duminici la nesfârșit, și oricum există unele care prevestesc asta, în mod explicit, prin câte un eșec brusc ivit. Nici nu începe bine vreo duminică, și la amiaza ei ne-apasă câte-o nefirească inserare, spre-a o face mult mai mică, cât să simțim lipsa și nevoia unei zile mari cu un mare soare. Ce legătură pot avea duminicile cu rândunelele? Aproape nici una, dar și ele se pot armoniza într-un joc luminos cum cel al soarelui cu luna.

Toate traversează viața împreună cu noi, imaginile – obișnuite cu fețele noastre – ni se încredințează prin subtilitatea harului, așa cum și păpușile din teatru, neputând să plângă, se lasă legate la mâna păpușarului, fără să respingă. Ele nu știu că jocul este irepetabil, se animează prin aceleași cute de uzură, și nu-și umplu capul cu întrebări de zgură. Toate acestea în șoapta minții mele le gândesc, pentru că mi-ar fi teamă să le glăsuiesc. Poate că oamenii ar spune: Uite-o pe Domnica, vorbește cu păpușile! Poate se crede dumnezeul păpușilor! Dar și noi suntem, la fel ca ele, angrenate într-un joc nevăzut, niște păpuși prinse în sforile păpușarului din

ceruri, cel neauzit. Poate că el are culoarea unei pietre și sunetul unui vânt, sau poate-i tăcut și aprins ca un mac înflorit într-un șanț de pământ, ori are mirosul unor cupe de crini pe falia luminoasă dintr-o pădure de pini. Va veni clipa în care vom fi, unul câte unul, primiți în curgerea lui. Ce naufragiu mai sublim poate fi sub soare decât să ajungi în curgerea neștiută a unei ape atotștiutoare, din acel izvor nemuritor de deasupra tuturor apelor? Oh, Râule, cât de ascuns intri Tu, de undeva, aici – în toate curgerile noastre, și taci!

Tot acolo, undeva, rândunica poate-i vorbește omului și-i spune că i-a văzut nemulțumirea drumului. Poate și faptul că pe pământ i-a glăsuțit, și l-a compătimit. Știm ce-i în creierul unei păsări, dar nu-i cunoaștem extensia în visări. Cel mai bine ar fi să ne imaginăm că păsările sunt înțelepte și-i înțeleg pe oameni după fapte. Altfel de ce-ar zbura deasupra războaielor? Și nu numai păsările, ci și greierii care nu s-au temut de pocnetele armelor, și au cântat arii noapților chiar și printre trupurile morților.

Îmi plac greierii foarte mult, și-abia aștept să vină vara să-i aud. Cântecul lor seamănă cu descântecul murmurat de soldații care-aveau nevoie de anestezie, mocnind în ritmul lor aceeași tânguială străvezie unde doar speranța trosnea, ca un acord subtil pentru iluzie.

Greierii în plin răsunet se află pe punctul de-a muri în propriul lor sunet, dar, spre deosebire de om, ei nu vor lăsa în urma lor drumuri neterminate sau vreun pahar de apă băut pe jumătate. Trăirea lor consumă integral momentul în experimentul liniștitor al arderii cu prezentul. Își răsfiră cântecele, unul câte unul, într-un șirag de tânguire neînțeleasă de nimeni în afara firelor de iarbă care vibrează asemeni. Viața încape într-un cântec de greier așa cum și o pietricică într-un colier.

Prin cântec, greierii brodează modul în care își stăpânesc deșirarea asemănătoare acordurilor inimii cu încordarea. Nu fac rău nimănui, și cred că structura lor e corespunzătoare doar funcției de a-i cânta nopții despre soare. Corespondentul greierului în literatură, pentru mine, este Alexis Zorba, pentru că și el și-a mistuit viața în cântec, pentru a se încuraja când simțea ca se frânge, până în ziua când a murit în sunetul muzicii de santuri intrat în sânge, dar ultima suflare și-a dat-o în fața geamului într-un fel de nechezat asemănător calului.

Acest sunet impropriu omului, face totuși o mică diferență, deoarece uneori e de ajuns o vocabulă ca toată realitatea să intre-n independență. Nu-i așa și-n cazul greierilor firavi, în cântecul cărora nu vom identifica niciodată vreun semn c-ar putea fi bolnavi, deși există și oameni cu puteri imense care-și poartă, zâmbind, durerile ascunse. Am văzut odată o femeie într-o bancă,

unde avea de plătit o rată. Precis pentru vreun moft mare, mi-am zis, după ce i-am văzut pantofii ruși din picioare. Apoi am auzit-o povestind cuiva din rând că are de plătit datoriile băiatului care i-a murit de curând. Datoriile lui erau durerea acelei femei, iar asta se putea citi din cap până în pantofii ei. Întâmplarea m-a umplut de frisoane, și-am ieșit încărcată cu mii de claxoane în prejudecată, ca țipătul greierilor dintr-o noapte înnorată. De parcă asta nu ar fi fost destul, afară am întâlnit un om desculț, cerșind mâncare și recitând rugăciuni în gura mare.

Mă scoate din amintiri domnișoara cu căștile în urechi. Salută și pleacă. Am rămas singură și pot să-mi duc povestea mai departe, fără să fiu distrasă de cineva. Dumnezeu a permis făptuirea tuturor deșertăciunilor prin puterea hărăzită omului pe care l-a creat, fiindcă în orice fapt consumat se produce o disjungere între omul făptuitor și marele creator. Astfel ne risipim în ficțiunea lumii, substituiți certitudinii prin incertitudini.

Trotuarele gem de povești. Dacă vei vedea un copil desenând ceva pe trotuar cu cretă albastră să nu te miri că acolo va alege o pasăre obosită să moară, și-i vei vedea leșul căzut în cerul de pe asfalt, unde copilul i-a conturat sfârșitul zborului înalt. Și nu doar să nu te uimești, ci, dacă poți, din grabă să-ncetinești. Mă grăbesc

și eu, câteodată, prea mult, lovesc pietre, oameni, în drumurile mele țintite spre ceva, dar care nu vor ajunge în totalitate, niciodată, la inima cuiva, pentru că inima omului e schimbătoare, și se ispitește în fiecare clipă cu noutăți amăgitoare. Oh, nici eu nu aș mai trece aceste căi poetice pe care mi-am pierdut clipele și anii ca să le închid drumul în niște hârtii. Dacă ar fi să mă întorc la vârsta de douăzeci de ani, atunci când am scris prima poezie, aș alege același etaj înalt, mai aproape de cer, mi-ar plăcea să fie tot atâta singurătate și liniște împrejur, dar nu m-aș mai lăsa ademenită de clipa grea a acelei zile când am întins mâna după foaia de hârtie.

„Aș vrea să fiu apă, și soarele să se cufunde în mine. Să formam un singur tot, fără formă și fără margini, iar nemărginirea să-și inunde timpul în materia mea de apă și lumină.” Asta a fost toată poezia pe care-am scris-o atunci, și a fost suficient ca să gust picătura otrăvii ei dulci. Țin minte că fereastra era larg deschisă spre vara de-afară, dar luna trecea cu bocanci de munte prin poiana mea murdară, unde greierii urlau în sunete de gheară. Dacă știam eu atunci că fiecare poezie te cere în arenă ca un cezar pe gladiatori, aș fi aruncat ghem acea hârtie în coșul de gunoi.

Așa deschid și-acum fereastra – în serile de vară – ca să aud mai bine greierii, și prin ritmul lor monoton să intru mai ușor în somn. De fapt adorm împreună cu ei în

iarba care-i ascunde, iar acea iarbă urcă noaptea în unde, undeva spre niciunde. Aceste imaginații pline de poezie fac din dormitorul meu o mică galaxie cât să încapă dimineața pe-o foaie de hârtie. Sferele nopții intră în jocul scrierii matinale ca un protocol al noii zile, de fiecare dată cu promisiuni infantile, și-n fiecare dimineață propria-mi mediană de viață împarte soarele-n două, o jumătate la răsărit și cealaltă spre asfințit, la fel cum și galaxiile de sunete din cântecul greierilor, o parte urcă undeva în ceruri și-l umple de versuri, iar cealaltă parte rămâne-n ierburi pentru oamenii singuri.

Eu cred că tot ce-i aici pasager ajunge spiritualizat în cer. Cred că există o stea a plânsetelor și o stea a râsetelor, o stea a obiectelor pierdute și o stea a obiectelor dorite, și tot așa din stea în stea, fiecare cu rolul ei de-a absorbi în vibrație urmele de pe pământ ieșite din gravitație. Odată mi-am pierdut un cercei. Chiar dacă l-a găsit cineva și l-a luat sau a rămas undeva uitat, el, cu siguranță, a prins aripi la un moment dat. Cred că totul evoluează la nivel de duh, și toate se duc undeva în văzduh, iar dacă n-ar fi așa, ceva rău universului i s-ar întâmpla.

Toate trec la un moment dat pe cealaltă parte a lunii, sub o altă formă, sub alte acoperișuri, pe alt fel de străzi, unde bastonul unui nevăzător care-a clătinat

cândva pământul va privi din interiorul ochilor care l-au purtat cum crește din lemnul lui vântul și, mai mult, copacul din care-a fost tăiat.

Tot așa, există frânturi de noapte când greierii își opresc cântecul și trec în altă sferă, de șoapte, de parcă ar vrea să izbucnească ceva și să-i risipească lumii, neliniștea. Oare cum ar putea fi desenată neliniștea lumii? Eu aș contura cu degetul un nor pe nisip ca pe-o răsturnare a cerului în ulciorul pământului. Îmi plac mult ulcioarele. Bunica mea avea unul mare în care-și ținea apa la răcoare, când mergea să muncească la câmp, în plin soare.

Cu cât i se golea ulciorul cu atât își reducea plinul care, la rândul lui, cu aer își umplea golul, pentru că în urma oricărei treceri de apă începe setea golului de groapă. Nu știu dacă greierii consumă apă. Aș putea să caut pe internet printr-o simplă tastare, dar vreau să cred că ei trăiesc din încântare, mistuindu-și clipele de viață în propria pojghiță de răcoare.

Sau, poate, își potolesc setea cu substanța nopților, mirodenia întunericului fiind mana lor. Cred că greierii există pe lume ca să ne spună ceva, că noaptea nu-i nici ușoară nici grea, că-n absența soarelui se poate trăi din lumina gândului, și că idealurile n-au nevoie neapărat de un mediu adecvat. Faptul că-mi plac greierii nu este lipsit de importanță. Comparația cu ei îmi dă posibi-

litatea să conștientizez mai mult privilegiul de-a mă fi născut om cu un anumit sens, și implicit posibilitatea de-a vedea soarele ca pe-o certitudine a marelui neînțeles. Pentru că un singur lucru îl știu sigur. Punctul tuturor punctelor din sensul tuturor sensurilor se află în dulapul meu, într-o cutie, o foaie de hârtie îngălbenită de vreme, care-a însemnat cândva ceva ce acum nu se mai poate descifra.

Pentru a cunoaște adevărul noi trebuie, întâi de toate, să fim mințiți, deși nu pentru asta ne-am născut, dar minciuna s-a format din consecințele primului pas greșit făcut. Și corbii, doar după ce au cunoscut foamea, au început să se năpustească asupra prăzii, și prin acest efect să-i întruchipeze omului lăcomia prezentului într-un amestec de praf cu sarea viitorului. Un fel de pierdere sufletească pentru cei care-și scriu călătoria predicatelor într-o propoziție neînțeleasă, goală de virgulele certitudinilor și prezența subiectelor.

Dintre toate cele posibile vederii cerul rămâne punctul culminant al necunoașterii ca un aranjament permanent, ambiguu, între noi și neant. Nu știu dacă în cântecul greierilor se ascunde un hohot de plâns sau de râs, dar cred că acesta-i posibilitatea lor de-a ilustra jos tot ce-i sus, pentru că neputându-se vindeca de josime, numai așa își pot străluci condiția spre înălțime. Cum spuneam, îmi place să-i ascult în fiecare noapte de vară,

și-ntotdeauna aș ieși afară, să-i descopăr în cântece, dar între noi se deschid tunele pe care nu le pot trece. Sunt constrânsă să-mi accept neputința de a nu-mi schimba ființa.

Până la urmă toate neputințele sunt în avantajul meu. Ca în zilele în care nu stau bine cu banii, dar sunt nevoită să ies în oraș. Atunci observ multe lucruri interesante, cum este și banca aparte pe care-o văd de departe, și pe omul ciudat cu ochii de nori, care stă singur pe ea de câțiva ani, ca un artist pe moarte. El își pune moartea zilnic pe tarabă, cântând-o într-o baladă. De câte ori o prețuiește și vrea să trăiască pentru mâine, acceptă câteva monede cu care să-și cumpere o pâine, iar când ar vrea să moară azi, refuză orice pomană râzându-le oamenilor în nas. Nebunia este propriul său lider care-l face peste toate, liber. Aerul de libertate care i se citește pe semnele chipului se aseamănă cu cel din unduirile râului.

Un fel de grație și indolență, un mod de corespondență cu primii gânditori care s-au întrebat de ce se moare, și care-au iscodit însemnătatea apei curgătoare. Față-n față cu apa râului totul este de înțeleș fără ivirea miracolului, deoarece râul își transmite mesajul prin sunetul curgerii simbolizând trecerea efemeră a totului. Vara îmi place să stau pe malul apei care taie orașul, și

numai în apropierea lui conturul oferă sufletului contopirea cu peregrinajul.

În această transcendență, râul pare un tren de apă pe-o șină nevăzută, fiind cel mai simplu element al naturii care de unul singur proclamă, fără cuvinte, trecerea prevăzută. Continuă să-și curgă în albia lui, libertatea, ca și cum nu i-ar fi sortit să se verse într-o apă mai mare unde-și va pierde identitatea. Curgerea râului este echivalentă cu trecerea omului. Se manifestă pe coordonate dinainte stabilite care la un moment dat vor fi topite. Și nu se vor mai repeta pentru că cineva plănuiește dispariția dinainte de-a avea loc apariția.

Privesc râul, curgerea, și mă întreb de ce sunt om și nu altceva. Puteam fi o piatră pe fundul apei, sau una din sălciile de pe mal, sau una dintre frunzele care trec pe luciul ei. În această stare nu mă simt compatibilă cu ele, dar am convingerea că toate sunt pentru nevoia funcțiilor mele. Aș putea spune că am aer de superioritate. Dar ce fel de superioritate poate fi în noi dacă-s dependentă de minimele nevoi, fără de care, dacă mi-ar lipsi, nu mi-aș putea asigura necesarul vieții, și n-aș putea trăi.

Totuși, posesia spirituală rămâne mai presus decât cea materială, apa râurilor este mult mai prețioasă decât măreția podurilor, așa cum și umbra salciei este mai

presus decât înălțimea ei, la fel și umbra mea care dacă nu s-ar mișca nu aș fi nici eu, nici ea. Atâta vreme cât ne vedem umbra, fie ea și bătută de vânt, trebuie să ne simțim bogați pentru că ea-i cea mai valoroasă posesie de pe pământ. Diferența dintre umbră și lumină nu constituie una pentru cealaltă o piedică sau vină. Linia care le separă este asemănătoare cu cea dintre mine și râul pe malul căruia-mi place să stau la soare. Lumea-i țesută din astfel de granițe albastre în favoarea libertății noastre. Suntem legați de tot întregul prin fire nevăzute, chiar dacă el pare un ghem de necunoscute. Dacă ar fi acceptat această subordonare omul nu s-ar mai fi ocupat cu problematica umanului, și n-ar mai fi fost cazul să existe filozofia în definiții, pentru că doar subordonându-se stării naturale a vieții, omul își enunță propriile condiții.

Râul își locuiește albia așa cum eu îmi locuiesc pielea. Suntem egali în formulele destinate chiar dacă avem structuri diferite. Nimeni nu se subordonează nimănui în esență, ci doar mimează o aparență. Oamenii, de-a lungul timpului, au consimțit la compromisul de-a forma sisteme artificiale, minimalizând importanța ecosistemului în datele universale. Râul funcționează mai sănătos pentru că nu gândește, iar asta-l ocrotește. De aceea iubesc râul, pentru că nu gândește, nu vorbește și nu dă verdicte. Că altfel, poate m-ar alunga de pe

malul lui, motivându-mi că-i pun umbră cursului. Și totuși, cât de mic este râul în comparație cu mine, oricâtă lungime ar avea, sau cât de mare este în raport cu cerul oricât de mic ar părea, în condiția de-acum nu voi putea afla.

Privind atent cerul, descoperi mai mult, misterul. Poți gândi doar că atâta timp cât e deasupra, ziua de azi va fi una limpede ca o picătură de ploaie, rotundă într-un spațiu gol, iar mâine dimineață golul zilei de azi va radia o ploaie de lumină spre următoarea zi, unde golul va rotunji din punctul de rouă a punctului i din verbul a fi. Cerul este verbul plutitor al supremului subiect, cel care l-a creat din acțiunea unui efect. El produce norii, norii aduc ploaia, ploaia ne hrănește pentru că există acea înțelepciune în concavitățile lui care crește, la nesfârșit, cum și încrederea cuiva într-un talisman vrăjit. Omul, în momente de asprime, își ridică ochii spre înălțime și așteaptă să-i cadă rezolvarea ca mana din vechime.

Și ea cade. Se așază pe-o hârtie luată la întâmplare, și îți dă răspuns la o întrebare, sau se poate afla într-o întâlnire neașteptată care să-ți indice o cale căutată. Depinde de noi cum primim semnele și cum le interpretăm așa cum tot de noi depinde cum ne simțim oriunde ne aflăm. Nu reușesc să ajung în fiecare an la mare, dar asta nu-i o frustrare atâta timp cât o am acasă, într-o sticlă pe masă. Nu trebuie să fie toată marea, îmi

ajung acele câteva picături să le privesc și ea începe să crească, pentru că totul se întâmplă în mintea noastră. Îndeajuns să ating sticluta, și din ea emană valuri, briză și glasuri. Iar dopul sticlutei are culoarea albastră pentru că numai cerul-l vedem deasupra noastră.

Întotdeauna vom regăsi în cerul de deasupra tuturor, un indicator pentru toate secunde cuprinse în ceasul-izvor, ascuns în inima cu fior. Tic-tacul ei bate în ritmul vibrației universale a cerului coborât la nivelul oamenilor, să fie una cu timpul scurs prin inimă, ca laptele calduț al mamei trecut prin sângele copiilor, ca valurile unei mări care poartă ecourile rădăcinilor. Mama și copilul, cerul și pământul, se nasc permanent precum linia dintre o mare și-o plajă, într-o gravitație răsturnată și senină, mereu virgină.

Dacă nisipul unei plaje ar învia, oare câte talazuri la cer ar urca? Dacă zăpada ar învia, oare câți fluturi spre cer ar zbura? Când omul va învia, oare cât nisip va curge în urma sa?

Cerul pe care-l admirăm este precum o plajă pe care visăm. Nu trebuie să ne grăbim când îl privim, doar să-i observăm semnificația în mărire cu aceea pe care-o reprezentăm noi prin simpla privire. Chiar dacă retina noastră e mică, cerul încapă în apa ei magnifică, cât să înceapă un vis, purtător de abis. Culoarea cerului se dăruiește ochilor și culoarea ochilor se dăruiește cerului

în vreme ce noi, de cele mai multe ori, ne dăruim unei amintiri de culoare gri, pentru că cerul predispune sufletul la nostalgii. La fel se poate întâmpla și pe-o o plajă. Stai întins pe nisip, la soare, iar el te pătrunde ca o binecuvântare. A contempla cerul depășește încetineala minții și te transmite dincolo de toate neajunsurile vieții. Eu, când îl privesc, mă simt parte din substanța lui albastră, în timp ce el deschide o fereastră, ca o aluzie la tărâmul unde trăiește pasărea măiastră.

Sunt născută în date lumești, dar imaginația-mi răzbate dincolo de condițiile pământești, construind poduri plutitoare spre alte hotare. Uneori mă las atrasă și sedusă în culoarea cerului. S-ar putea ca și-a lui culoare să fie sedusă de-a mea mirare. Adevărul dualității nu poate fi descoperit până acesta nu se va dezvălui prin iluminare, pentru că el se află, intrinsec, și în imagine și în imaginație.

În starea pe care-o avem cea mai bună cale de-a ne bucura și de câte-o iarnă foarte rece rămâne bucuria zăpezii, dar care până la urmă, și ea va trece. Numai iubirea poate intra în acordurile plăsmuirii, și alege orice formă pentru a fi invocată pasărea vindecătoare a nefericirii. Fiecare avem o inimă geamănă în cineva, pe care-o iubim cum iubeam în copilărie, totul, dar pe noi mai puțin. Pentru toate iubirile avute, dar neîmpărtășite, pentru toate cărțile dorite, dar necitite, pentru toți ochii

care-au plâns pe ascuns, și pentru toate mâinile care unde-au dorit n-au ajuns există undeva o catedrală care așteaptă, într-un loc unde duc toate linia dreaptă, dincolo de scrieri și rostiri, undeva spre unde vom porni ca să ajungem sosiri. Numai aici jos, cerul se lasă descoperit, pentru toate care au sfârșit. Așa cum lumea încapă într-un singur cuvânt, va încăpea și într-un cer de gând unde nu va mai exista clipirea de pleoape și curgerea apei nu va avea nevoie de ape, unde vremea nu va mai avea semne pentru că timpul nu va mai avea vreme. Sfârșitul va rămâne doar un cuvânt mic, care-a reprezentat cândva ceva mare, dar care-și va înghiți propriile semne, și nu va mai rămâne nimic. Între aceste două stări, viețuire și atemporalitate, rămânem doar niște simple ștafete de trimis semnele nimicului mai departe.

Toate au funcția unor ștafete, purtătoare de secrete. La fel și mătura de paie a reprezentat un fel de ștafetă a familiei mele. Ea s-a transmis din generație în generație la fel, cu același model. La un moment dat, am preluat și eu mătura rituală, cu aceeași încărcătură spirituală. Multe lucruri s-au schimbat de-a lungul anilor, casele în care-am locuit, obiectele, totul a fost înlocuit, nou și modern, nu însă și mătura cu coadă de lemn. Când paiele-i se tocesc, cu alta o înlocuiesc, într-un fel de înnoire împotriva uitării, căci amintirea trecutului

rămâne instabilă în memorii, dar aceasta se poate întreține și printr-un astfel de obiect banal, de strâns gunoaie, cum o mătură de paie. Ea nu se încadrează foarte bine în decor, dar paiele-i firave îmi reflectă tezaurul amintirilor din epave.

Proptită mereu de colțul casei îmi susține și colțul minții cu aromă de tei, și este indicatorul meu când mama se simte împăcată pentru că numai atunci mătură curtea chiar dacă-i curată.

Îi place să măture de la dreapta spre stânga, în sensul invers acelor de ceasornic, ca și cum ar da timpul înapoi, spre vremea când viitoru-i era statornic. La sfârșitul măturatului, mama, cu-n aer învingător, pune mătura la locul ei ca pe un stindard triumfător. Pentru că spre bătrânețe marile victorii nu se reflectă-n vreun câștig material, ci în bucuria de-a cuceri momente mici cu iz imperial. Dacă faci ce-ți place te poți considera un om victorios, indiferent de rezultat, fie și neprețios. Mătura, în spațiul tot mai restrictiv al mamei, este o formă de tratament al bolii ei, și-i dă satisfacția că mută munți în ritmul pașilor mărunți. În timp ce înaintează, fața ei se luminează, deoarece adunând gunoiul, își strânge, fără să știe, și propriile reziduuri care cad lent în liniștea de moment. Prin această pasivă participatie, mătura-i un leac de salvare și nu doar o ștafetă de generație. Leacurile mari ale omului vin de unde te

aștepti mai puțin. Dacă privești o piatră care, poate, se vrea observată, și dacă te amesteci spiritual cu ea, undeva, o altă piatră te va împiedica, întârziindu-te dintr-o eroare, și tu nici nu vei ști că acea secundă de poticnire ți-a fost de fapt binecuvântare. Ceea ce trebuie să ni se înfăptuiască s-a destrămat cândva în altă secvență, așa cum și orice se compune, mai întâi se descompune. Ca să am în curte mătura de paie, înainte s-au descompus niște semințe, într-un lan care, și el, la vremea lui, s-a descompus după recoltare.

În permanență ne aflăm între două puncte cheie unite printr-o invizibilă linie care ne asigură menținerea între coordonatele destinului, unde îți poți păstra ușor echilibrul dacă atenția ta nu urmărește zborul, și nu caută să treacă limita impusă a teritoriului. Câteodată mă aștept ca măturii mele să-i crească mâini calde și să mă îmbrățișeze după ce cade, în semn de înțelegere oarbă, de câte ori o arunc în grabă. Așa începe ordinea senzațiilor pe lungul drum al dezordinii, căutând să descoperim esența vie în lucruri fără simțul rațiunii. Nu știu ce se-ascunde în vibrația cozii ei de lemn, dar încerc s-o văd vie în fiecare semn. Privită prin această lentilă a gândirii ea se restrânge într-un punct luminos din care radiază cioburile amintirii, cum ar fi un zâmbet frumos al cuiva de dincolo, asemănător cu al unui îngerăș pe un ciob de oglindă spartă dintr-o grămăjoară cât să încapă

într-un fărâș. Și astfel, dintr-o zi oarecare se face o zi mare, pentru că totul crește din a inimii, vibrație.

Ziua în care nu-ți ascuți inima se va răzbuna într-o altă dată, ca o telegramă întârziată, în care i s-a transmis unui soldat, aflat în misiune, că nu mai are tată. Ce-ai mai putea face? Soldatului i-a rămas posibilitatea trecerii pe la mormânt, cu împăcarea stării de moment, dar în ceea ce privește o zi pierdută din cauza neascultării, inima nu mai are posibilitatea resuscitării orelor pierzării, la fel cum nu se poate lumina o dimineată, fără soare, din plina-i ceață, sau cum nu mai poți învia un fir căzut de păr ori să-ți arzi trecutul cu un băț de chibrit aprins și-aruncat peste umăr. Sunt lucruri și zile pe care niciodată nu le vom mai întâlni chiar dacă-s arhivate în memoria inimii, ci doar în amintirea lor ne vom oglindi, în evantaiul de regrete asemănător cu fumul unei grămezi de frunze uscate, sau cu orele oprite într-un ceas cu limbile moarte, ori cu căderea-n iarbă a unei unei caise necoapte.

Țipătul dintr-o inimă neascultată lovește precum sculptorul piatra cu o daltă. Zbaterea ei poate să treacă neobservată de nimeni, dar bate atât de adânc în tăcere încât s-ar putea trezi somnuri de zei cu înălțimea ei. Motive de îndurerat inima apar de unde nici nu te-ai aștepta. Poate fi un stilou primit în dar într-un colet din partea unui prieten dus departe, sau apa dintr-un pahar,

vărsată de emoția revederii pe-o masă aprinsă de flăcările unei iubiri trecute. Or, poate fi un mesteacăn dintr-un parc pustiit, al cărei scoarțe albe să-ți amintească de un pom văruit. Trăind în absența emoțiilor, în afara mesajului inimii, mergem într-un sens fals al lumii. De câte ori nu-mi găsesc o agrafă în coșulețul cu accesorii îmi zic că poate părul meu nu vrea să fie prins în acea zi. A scrie despre conștienta firelor de păr poate părea cel puțin o bizarerie, dar dacă adevărul lumii stă ascuns într-o astfel de ciudățenie? Și dacă razele soarelui se prelungesc în firele de păr ale oamenilor? Doar așa ni s-a spus, că ce este jos este și sus.

Și, dacă inima este un soare în jurul căruia orbitează în creștere galaxia noastră viitoare, într-o formă măiastră, iar când nu ne ascultăm inima în acord cu credința noastră, toate planetele sângelui intră în degringoladă, și asta face ca noi să intrăm într-o captivă acoladă pe orbita valorii, monadă, însă și dacă reușim s-o descifrăm, după modelul divin funcționăm.

Iar asta până într-o zi, ziua în care vom muri și ne vom consuma propria apocalipsă, atunci când se va stinge nu numai soarele nostru interior din a noastră lipsă, ci și corespondentul ei oglindit undeva în univers ca o pedeapsă în execuție, dar și în resurrecție. Pentru că începutul și sfârșitul – fie al nostru, fie al marelui univers – se consumă între sens și nonsens. Cu fiecare faptă

clădim ceva, dar și demontăm altceva. De pildă, cu fiecare înghițitură de ceai eu consum o parte dintr-un rai. Ca să-l am în cană undeva a dispărut o plantă. Un paradox este această risipire de tot ce se vede în jur, și numai inima rămâne singurul loc sigur pentru nevăzutul tezaur, unde Dumnezeu stă ca un ușier cu silabele adevărului pe-o tavă de aur.

La asta m-am gândit tot drumul, după ce am luat trenul din acea gară de care spuneam, unde după plecarea femeii cu care m-am identificat, și eu am plecat. Am urcat într-un tren ales la-ntâmplare, spre niciun loc concret, și-acum am ajuns la un capăt de drum, un fel de haltă părăsită cu o gară părăginită. Tencuiala veche stă să cadă, chiar are goluri mari de eroziune, dar un mic spațiu a rămas intact cât pentru o viziune.

PRIVEȘTE CERUL! Scrisese acolo cineva, cândva, cu vopsea.

Am privit cerul, era un albastru imponderabil de vară care colora aerul înțepenit de gară, după care am ales să mă întorc în lumea din care am venit, și am luat primul tren sosit. De-atunci port în mine călătoria revelatoare ca pe-un antidot de îmblânzire a vreunei clipe trecătoare, dacă va fi grea, până va trece, vindecătoare, spre cea din urmă, ultima, aceea rece ca gheața ce focul inimii-l va topi, cea care sigur va veni într-o zi, azi, mâine sau când va fi.

Viața rămâne totuși un mare dar, chiar dacă trebuie să străbați munți de tristeți, tot căutând al fericirii hotar. Fiecare munte prezintă o lecție de victorie, cum ar fi câte-o poiană de bucurie, odihnitoare, de unde poți să-l contempli în lumina de soare, și locul din care să pornești mai departe, mult mai fericit, pe o nouă cărare, pentru că natura-i primitoare cu tine oricum te-ai afla, în orice stare. În fiecare anotimp cald obișnuiesc să merg aproape zilnic în parc unde, pe măsură ce înaintez de condiția mea, mă depărtez – de dogmă și formă – și, intrând în frumusețea simplității clarificată pas cu pas, în rând cu mine se separă și timpul de ceas, întrebările se scutură pe toate cărările, iar eu mă bucur de clipele mici mai mari ca orele.

www.eLiteratura.com.ro
www.eLiteratura.us